

שיעורי השבוע בקול הלשון: עבודת ה' "בקר" #40202199 | מחשבה "גנז" #40212640

נקודה מתוך הפרשה - בא

נאמר בפרשת השבוע (שמות יב, כב) "וּלְקַחְתֶּם אֶזְוֹב וּטְבַלְתֶּם בְּדָם אֲשֶׁר בַּסֶּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל שְׁמֵי הַמְּזוּזוֹת מִן הַדָּם אֲשֶׁר בַּסֶּף וְאָתֶם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִמִּתְחַת בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר". מבואר שטבילת האזוב היא בדם אשר בסף, אם כן מדוע מצריך הכתוב ומציין שוב שההגעה אל המשקוף והמזוזות היא מן הדם אשר בסף שהוא לכאורה דבר המובן כבר מתחילת הפסוק?
 יואיל נא מורינו הרב שליט"א לבאר מעט מזעיר את העניין.

ביאור מורינו הרב שליט"א

חוקק סף באסקופה. ומבואר כאן בעומק, שיש סף תחתון ויש סף עליון. סף תחתון הוא כלי, ומהות כלי לשון כילוי, סוף, הוא הסוף, ולכן נקרא סף.

יש סף עליון, והוא בחינת מזוזה והוא סף עליון, וכדלהלן.

והבן שסף תחתון, הוא שפלות ובו נמצא אגודת אזוב הרומז לשפלות, כמ"ש חז"ל ישפיל עצמו כאזוב. ועיין העמק דבר (על אתר). אולם מאידך משקוף ומזוזות עומדים בגובה, והוא כן רוממותם של ישראל שיש להם תקומה מעפר ושפלות מצרים, ועתה מתרוממים ויצאים ממצרים.

וכתב האברבנאל (שמות יב, ג-יד) וז"ל, לרמוז שבאותו דם אשר בסף יהיה סוף גלותם, כי סף הוא לשון סוף, עכ"ל.

וכתב המהר"ל (דרוש לשבת הגדול ד"ה וזה שהיתה ג"כ) וז"ל, במכילתא א"ר ישמעאל, אין סף אלא אסקופת הבית. ואמר במכילתא שהיה חופר באסקופת הבית ושם נתן הדם, וישראל הם דומים לאסקופת הבית שהכל דורסין עליה, כך ישראל בגלות הם דומים לאסקופה. והאסקופה יש לה ב פנים, כאשר לא תצרף אותה אל המזוזות ואל המשקוף הנה היא אסקופה נדרסת, ואם תצרף אותה אל המשקוף ואל המזוזות, היא מתאחדת עם המשקוף ועם המזוזות והוא עמה, צורת הפתח וכו', עכ"ל, וזהו הפתח שדרכו יצאו מהגלות.

כתב רש"י (שם), וז"ל, למה חזר ושנאו, שלא תאמר טבילה אחת לשלש המתנות, לכן נאמר עוד אשר בסף, שתהא כל נתינה ונתינה מן הדם אשר בסף על כל הגעה טבילה. ומקור הדברים במכילתא (בא פרק יא). ועיין ספורנו (על אתר), ושפתי כהן (פסוק ז).

ואמרו (ירושלמי פסחים פ"ט, ה"ה) אית תניי תני סף כלי, אית תניי תני סף אסקופה. מאן דאמר סף כלי (מלכים א, ז) ואת הספות והמזמרות והמזרקות, מאן דאמר סף אסקופה (יחזקאל, מג) בתתם ספם את ספי. מאן דאמר כלי ניהא, דכתיב (שמות, יב) מן הדם אשר בסף, מאן דאמר סף אסקופה מה מקיים כלי, מביא סף כלי ונותן על האסקופה וטובל ממנה.

עוד אמרו (מכילתא דרשב"י שם) ר' עקיבא אומר, הואיל ושני כתובים קיימין, יהא נותן בסף כלי ובסף מזוזה, שירי הדם שופכו על האסקופה.

עוד לשון אמרו במכילתא, אשר בסף, משיב הכתוב שעוקה קוצץ בצד האסקופה ושוחל בתוכה. ובלשון הילק"ש (שמות יב, רמז רז) שעוקה וחוקק בצד האסקופה ושוחל בתוכה, ואין סף אלא אסקופה, ועיין ירושלמי, (הנ"ל).

ולדברי ר"ע הנ"ל ניהא, שנאמר וטבלתם בדם אשר בסף זהו סף ראשון, ואח"כ כתיב והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בסף – זהו סף שני. ובאמת יש כאן ב' סף. א. כלי ב. בסף במזוזה (או כמ"ש שהיה

תוכן הגיליון

עמוד א'	נקודה מתוך הפרשה
עמוד ב'	שו"ת לפי סדר הפרשיות
עמוד כב'	ליקוטים - פרשת בא
עמוד כד'	דעת תבונות
עמוד כו'	דע את תורתך פרק י"ג
עמוד כז'	שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה
עמוד כח'	קונטרס עתיד
עמוד כט'	עץ חיים עם ביאור בלבבי משכן אבנה

צורת אדם
בנושא לשון
 יום שני יב' שבט תשפ"ה
 רח' הרב בלוי 33 ירושלים
 20:30

קו ישיר לשמיעת
 שיעורי מורינו הרב שליט"א
 בקול הלשון
 ישראל 073.295.1245
 USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות
 מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
 טלפון 052.763.8588
 פקס 03.548.0529
 bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון
 בדוא"ל
 bilvavi231@gmail.com
 לקבלת העלון
 בפקס 03.548.0529

כל החומר
 [זולת מדור הליקוטים והשו"ת]
 שמופיע בגיליונות
 מידי שבוע
 יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב
 ספרי אברמוביץ'
 משלוח ברחבי העולם
 03.578.2270
 USA 718.871.8652

"וְגַם יַעֲרַב רַב עִלָּה אִתָּם" (בא, פרק י"ב, פסוק ל"ח)

מהות כח ה'ערב רב'

מהות כח הערב רב - תערובת

שאלה: מהו מהות כח הרע של הערב רב? ומהי העבודה לעומתו?

תשובה: ערב רב - תערובת. ולעומתו - בירור.

מהות כח הרע של עשו ישמעאל ועמלק

המשך שאלה: לעומת הערב רב, מה מהותם של שאר כוחות הרע בבריאה, כגון כוחו של עשו, ישמעאל, ועמלק?

תשובה: עשו - גאווה, אנא אמלוך. וכן כעס.

ישמעאל - תאוה.

עמלק - ליצנות.

ובלשון הגר"א, כעסני, תאותני, וליצני.

שורש הרע בבריאה - ערב רב

שאלה: מהו שורש הרע בבריאה שכנגדו יש להילחם? שלכאורה עמלק הוא שורש הרע, אך יתר על כן, כל הרע התחיל מהנחש, וקודם לכך היה את הרע של מלכי אדום - 'אנא אמלוך'. אם כן, מהו שורש הרע הגמור בבריאה?

תשובה: ערב רב - תערובת. כי כאשר כל כח במקומו, אין שום קלקול.

גלות הערב רב - תערובת, היפך הגאולה - יחידה

שאלה:

מהי המטרה שהערב רב נבחר להקשות עלינו בסוף הגלות?

תשובה: זה לעומת זה, "ערב רב", לשון תערובת רבה, והוא היפך הגאולה, גילוי ה"יחידה", יחיד. והוא קליפה לגאולה, ועבודתינו להסירה.

העבודה כנגד הערב רב

שאלה: ולפי הנ"ל, מהי העבודה הנדרשת לנו מולם?

תשובה: העבודה היא עולם ברור. כלומר, היפרדות מוחלטת, כי החיבור ולו פורתא, הוא עצם הנפילה לקליפה זו.

החידוש בגלות הערב רב - "תערובת" של הכל בתוך כנסת ישראל

שאלה: קראתי מה שהרב כתב בנושא גלות הערב רב, ועדיין לא ברור לי מה הם מחדשים שגלויות אחרות לא עשו? למשל, הכפירה של מצרים, התאוות של פרס ומדי, ההתנגדות לתורה של יוון?

תשובה: החידוש הוא, "תערובת" בתוך כנסת ישראל, תערובת של הכל יחד. משא"כ שאר גלויות בכללותן, כל גלות כח פרט, ועל דרך כלל מחוץ לכנסת ישראל.

ההבדל בין כח הערב רב לשאר הכוחות שנכנסו לכנסת ישראל

שאלה: מהו ההבדל בין הערב רב לפלגים אחרים שנכנסו לכנסת ישראל, כגון הצדוקים והמתיוונים?

תשובה: שם זהו כח פרטי, משא"כ ערב רב, מערב את כל הכוחות יחד ומכנסם. כל מהותו לערב הכל יחד.

ניצוץ האלוקות שמתגלה בערב רב

שאלה: ידוע יסוד הבעש"ט שיש ניצוץ אלוקות בכל דבר. ושאלתי, האם הדברים אמורים גם על רע גמור, כגון עמלק וערב רב? ואם כן, מהו הניצוץ אלוקות שמתגלה שם?

תשובה: כן. ובעמלק הניצוץ הוא כח הכילוי. ובערב רב, הניצוץ כח התערובת לערב הכל, סוד האחדות השלם.

מהות הערב רב - בשורש - חיבור לכה האחד דקליפה, בתולדה - כח שמערב את כל הרע יחדיו

שאלה: הייתי שמח לברר כמה עניינים בענין הערב רב. ראשית אקדים מה שהובן לי מתוך דברי הרב, ולאחר מכן השאלות.

א. מהות כח הערב רב - כל כח "רע" בבריאה עניינו לבטל את כח ה"טוב". זהו ה"תכלית" של כח הרע. ולכל כח רע,

שאלות ותשובות

עירוב הערב רב את הטוב - הטעיה, הפלת הטוב לתערובת, יניקה חזקה מאוד מהטוב לקלוקל

המשך שאלה: האם זה שהוא שמערב בתוכו את ה"טוב", החומרה העצמית שבכאן שזה כח של "הטעיה", שבני אדם חושבים שהוא טוב ומתחברים על ידי כן לרע?

תשובה: כן. אולם יתר על כן, הוא מפיל את הטוב להיות חלק מתערובת זו. וכן יונק מהטוב יניקה חזקה מאוד, ומשתמש בה לקלוקל.

משיכת כח הערב רב למעלה מטעם ודעת - כי יונק מן ה'אחד דקליפה'

המשך שאלה: מדוע זה כח שהוא מושך למעלה מטעם ודעת, כלומר, האם ההגדרה הנ"ל שזה כח שמהותו עירוב של הכל מחייבת את זה שהוא ימושך למעלה מטעם ודעת?

תשובה: כנ"ל, כי יניקתו מן האחד שלמעלה מטעם ודעת.

המשך שאלה: זאת ועוד. עירוב דקלוקל של הערב רב יוצר "בלבול". מה ענין בלבול זה? כלומר, איזה מבט והשקפה לבריאה הכח של הערב רב יוצר? לדוגמה עמלק, יוצר שהוא ה"ראשית", גלות יון יוצרת השקפה שחכמת הגוף זה העיקר, וכן עשו שהחומר בבריאה הוא העיקר, איזה מבט והשקפה יוצר כח הערב רב?

תשובה: בשורש, זה לא השקפה, אלא עירוב של בלבול, עירוב של כל ההשקפות יחד.

מהות ה"עירוב" דקלוקל של הערב רב - שבכל רע "פרטי" נגלים כל אופני הרע

המשך שאלה: כידוע הגר"א כתב (אדרת אליהו, דברים, א, ד"ה בין פארן) שחמשת מיני הערב רב [ר"ת נג"ע ר"ע] שהובאו ברבותינו, עניינם הוא: א. בעלי תאוה, ב. בעלי מחלוקת ולשה"ר, ג. בעלי שם, ד. הרודפים אחר הממון, ה. הרמאים שמראים עצמם כצדיקים ואין לבם שלם. וכן עוד מובא ברבותינו ש'מוסר' ומי שעושה 'שלא לשמה' [כגון מ"ש הדברי חיים מצאנז שרוב הרבנים שבדורו לגרמייהו עבדין] הוא ערב רב. והשאלה היא, ראשית כל, מדוע הם מוגדרים כערב רב, לכאורה זה כח של רע פרטי - תאוה, מחלוקת, כבוד וכו', איזה "עירוב" יש כאן? ושנית, גם אחר שנבין למה בעלי תאוה הם ערב רב, אך מדוע כח תאוה של ערב רב יהיה יותר חמור לדוגמה מכח של ליצנות של עמלק [ע"ד השאלה הנ"ל מדוע הכח של הערב רב יותר חמור משאר הכוחות, רק באופן הפרטי כאן].

יש את הדרך והמהות והכח שעל ידם הוא מבטל את הטוב. לדוגמה, עמלק מבטל ע"י כח ה"ליצנות", ישמעאל ע"י "תאוה", עשו ע"י "גאווה וכעס", וכדו'. ולפי זה, הערב רב, מבטל את הרע ע"י כח ה"תערובת", לערב את הכל יחד. זהו מהותו.

ב. חומרת הערב רב - הערב רב הם כח של רע יותר מכל שאר כוחות הרע. והסיבה לכך, ראשית, ב'כמות', הם לא כח רע 'אחד', אלא הם כוללים את כל כוחות הרע יחדיו. שנית, הם מערבים גם את כוחות ה'טוב' עמהם, ולא רק את כוחות הרע. שלישית, זהו כח של רע שהוא למעלה מטעם ודעת [כמו שנתבאר מתשובות הרב שהערב רב עניינו עומק שער הנו"ן, ונתגלה בכלי ה"מדיה", והוא כח שמושך למעלה מטעם ודעת, כעין מינות]. והשאלות הם כך כדלהלן:

צריך להבין, מה עניינה של תערובת זו שהערב רב מערבים, ולפי זה, כיצד ואיך ע"י תערובת זו הם באים לבטל את ה"טוב". כלומר, למה ע"י שאני לוקח "שני כוחות" או יתר על כן, "כל" הכוחות, העירוב הזה גופא הוא "כח של רע שמבטל טוב"?

האם כוונת הדבר שעל ידי עירוב כל הכוחות כולם נוצר כח של רע "חדש" שמורכב מכל כל הכוחות יחדיו? זהו מהותו וחומרותו של ה"עירוב", שבכוחו לחבר את כל כוחות הרע יחדיו וליצור כח שלישי חדש שכולל את כל הרע, שעל ידו הוא מנסה לבטל את הטוב?

תשובה: כן, אולם השורש 'אין', חיבור לכח האחד הכולל את כל האפשרויות.

העירוב הוא תולדה, חיבור כל הכוחות, אולם השורש הוא אחד דקליפה. כגון, המן - עמלק, ערב רב, ויתר על כן, אחשוורוש מלך בכיפה, אחד דקלוקל, וכמ"ש חז"ל שאחשוורוש רע יותר מהמן.

הסיבה שהערב רב רע יותר מהכל - אחדות דקלוקל שמקלקלת את האחדות דקדושה

המשך שאלה: כהמשך להנ"ל, אחר שנבין מהו מהות וענין הרע שנוצר ע"י כח ה"עירוב", השאלה היא, מדוע זה חמור יותר משאר כוחות הרע שבבריאה? כלומר, האם זה סיבה מעצם הענין של ה"עירוב", או שזה רק מחמת התוצאה שנוצר כאן כח "שכולל את כל הרע", שלכן הוא הרע הגדול ביותר.

תשובה: בכל עירוב, מונח "אחדות", והערב רב הוא קלוקל האחדות. ובדקות, יונק מן האחד.

* שלכאורה מדובר כאן על "תערובת" ולא רק "חיבור" של שני דברים, כמו שני גזרי עצים שחיברם בדבק, אלא ע"י התערובת הם מתערבים אחד בשני, כשני תבשילים לחים שמערבים אחד עם השני ויוצא דבר "שלישי" חדש.

שאלות ותשובות

המשך שאלה: ואם יש קשר, נמצא שיש שייכות בין מעשה ער ואונן לכח הערב רב, ואם כן, צריך ביאור מהי השייכות, האם משום שהאינטרנט הוא כח של הערב רב, וזוהי טומאה שמביאה את האדם בדרך כלל למעשה ער ואונן?

תשובה: יש באות ברית קודש, גדר אבר חי ואבר מת. וחי בחינת ער, ומת בחינת ישן, כי אינו מת כפשוטו, אלא כעין שינה. ואצל 'ער', כח הרע - ער שבו, היה ער תמיד ולא ישן. וזהו כח הערב רב, כי כל דבר בבריאה עיתים ער ועיתים ישן, אולם ע"י התערובת לוקח כח הער שבכל דבר וגורם לכך שהתערובת תמיד ערה. ונגלה רח"ל בכלי זה שפועל כל המעת לעת בכל העולם ללא הפסקה.

בירור הערב רב

שאלה: ביחס למה שהרב כתב שהערבים הם ערב-רב, מה כוונת הדברים, עד היום חשבתי שערב רב זה שהגוף של יהודי ובתוכו נפש של גוי (וגם של ישראל)?

תשובה: ערב רב שורשם מאומות העולם.

ע-ר-ב - ר-ב

ענקים, רפאים, נפילים, גבורים, עמלקים.
ר"ת נגע רע.

אח"כ נכנסו ביציאת מצרים גם לתוך ישראל, אולם חלקם אינם בתוך כנסת ישראל.

עמלק שורשיו מצירוף עשו וישמעאל.

בערב רב יש חלק טוב, נצוצות טוב ש"נתערבו" ברע.

בערב רב שבתוך ישראל, הטוב הוא חלק ישראל שבו בעיקר.

בערב רב שמעמלק, הטוב שבו בעיקר שבא מישמעאל ועשו, ובישמעאל ועשו יש טוב שבא מאברהם ויצחק לישמעאל ועשו.

ולכן ערבים - ישמעאל, יש בהם ערב רב, וניצוץ טוב. המערב - אדום-עשו, יש בהם ערב רב, וניצוץ טוב.

ובא סנחריב ועירבב את כל האומות ולכן בכל אומה ואומה יש ערב רב.

תגלות הערב רב בנפשות תכונת ערב רב שבנפש - תערובת הכל

שאלה: מה הם התכונות של הערב רב בנפש לעומת שאר התכונות של הרע בנפש?

תשובה: ערב רב, תערובת, הכל מעורב. הרע, כל רע יש לו תכונה לפי מהותו.

מקום הערב רב שבנפש

שאלה: האם הערב רב שבנפש נמצא בחלק הרע הגמור של

תשובה: כל אחד ממינים אלו, אינו יונק רק מכוחו הרע הפרטי, אלא יונק מהתערובת של כולם. כגון, שזו תאווה שמערובת עם מחלוקת, כבוד, גאווה, כמו שנראה לעין בדורינו. זה עומק הקלקול, שבכל רע "פרטי" נגלה כל אופני הרע. זהו מהות ה"עירוב" דקלקול.

'אחד דקליפה' - אחד, תערובת טוב ורע - הרכבת חלקים

שאלה: האם יש חילוק בין המושג של 'אחד דקליפה' למושג של 'תערובת טוב ורע', או שהם היינו הך?

תשובה: יש חילוק, זה "אחד", והוא בחינת אחשוורוש שמולך בכיפה. ויש תערובת, וכל תערובת הוא הרכבת חלקים.

שער הנו"ן דטומאה - תערובת ולא רע גמור

שאלה: הרב מבאר שענין שער הנו"ן דטומאה היינו תערובות של טוב ורע באופן שאינו ניתן לבררו. למה השער דנו"ן דטומאה עניינו תערובות, לכאורה אדרבה, צריך שיהא רע גמור?

תשובה: רע גמור ללא תערובת של טוב, אין לו מקור יניקת חיות, ומיד מתכלה. וזהו סוד ביטול הרע, והיינו שיבורר הטוב ממנו לגמרי וממילא יתכלה.

שורש הערב רב - "תהו"

שאלה: האם יש קשר בין תהו, וזהמא, בוהו, וערב רב?

תשובה: כן, שורש הערב רב בתהו, שבו שורש הזוהמא של כל הבריאה, וחלקו נתקן בבהו.

שאלה: כידוע קליפת נוגה שהוא עץ הדעת טוב ורע, הוא כנגד טומאת הערב רב, משא"כ ג' קליפות טמאות שהם כנגד עשו וישמאל ועמלק, שהוא עץ הדעת רע, אין בו תיקון. והשאלה היא, מדוע שער הנו"ן דטומאה הוא דווקא הערב רב שהוא רק קליפת נוגה, שיכולה להתברר ולהגיע לתיקון, שאינו רע גמור אלא תערובת טוב ורע, לכאורה שער הנו"ן דטומאה צריך להיות רע גמור של ג' קליפות טמאות?

תשובה: כי הנוגה אינו עצמי אלא "תערובת", פעם מתערב בקדושה ופעם בטומאה.

ערב רב - תערובת שתמיד 'ערה'

שאלה: האם יש שייכות בין 'ער' ל'ערב רב', כיון ששניהם זה ר"ת של ע"ר?

תשובה: שכח הרע אינו ישן כלל, וכלשון החוה"ל על היצה"ר, אתה ישן לו, והוא 'ער' לך.

שאלות ותשובות

נבללו שפתם עדיין היו בקדושה. ובדור המבול מצד נח זה בניו. והרי שאנחנו מאותם חלקים של אותם נשמות שהיו באותו דור, רק מצד התיקון. כלומר, אנחנו אלו ששייכים לקדושה. אבל, כשם שבאותו דור הם היו מיעוט דמיעוט ביחס לכלל, גם היום בדור שלנו, הנשמות הקדושות והטהורות הם מיעוט, והכלל הרווח יותר, כמו שאומרים רבותינו, רובם של הנשמות הם ערב רב גמור, והערב רב בשורשו יסוד המים, דור המבול, יסוד האש - סדום, יסוד הרוח - דור ההפלגה, אלו הם שורשי החלקים שנמצאים גם באדם. רק מי שהוא קדוש - מחלק הקדושה, ומי שלא - מחלק הקלקול.

‘מוסר’ ו‘בעל מחלוקת’ הוא ערב רב - הגדר בזה

שאלה: שמעתי שהסימן לנפש ערב רב הוא מי שהוא מוסר על יהודים. מה הגדר בזה? האם כל מוסר הוא מהערב רב?
תשובה: מי שדרכו בכך תדיר.

המשך שאלה: עוד כתב הגר"א, שהסימן לערב רב הוא אדם שהוא בעל מחלוקת. מה הגדר של בעל מחלוקת, האם זה דווקא בכוונה לעשות מחלוקת או אפילו שלא בכוונה?

תשובה: בכוונה, ודרכו בכך תדיר, וזה עצם טבע נפשו.

ערב רב ממש - רוב ערב רב

שאלה: יהודי שיש לו סימנים של ערב רב (כגון שהוא מוסר וכו'), האם זאת אומרת שהוא ערב רב ממש, או שיש לו ניצוץ של ערב רב בנשמתו?

תשובה: יש לו ניצוץ או ניצוצות, וזהו דבר דק מאוד להבינו כמה מחלקיו הם ערב רב. כי בכל יהודי יש ניצוץ ערב רב, רק שהוא בטל ברוב. ועל מנת שיהא ערב רב ממש נצרך רוב ערב רב, וע"ש כן נקרא ערב רב, לשון רוב.

לחשוש שיש בו "ניצוצות" של ערב רב ולא רק "ניצוץ"

שאלה: כתב בספר שומר אמונים שרוב הנשמות בדורנו הם גלגולי הערב רב, ועל כן צריך כל אדם לחשוש עצמו שמא הוא מן הערב רב, ולעבוד הרבה על אמונה, כתיקון לכך. האם הכוונה שכל אדם צריך לחשוש שמא יש לו "ניצוץ" של ערב רב בתוכו, או שצריך לחשוש שמא הוא ערב רב ממש?

תשובה: צריך לחשוש שיש בו ניצוצות. כי ניצוץ בודאי יש כנ"ל.

שאלה: מה המקור למה שהרב כתב על דברי השומר אמונים שרוב נשמות בדורנו הם מהערב רב ולכן כל אדם צריך לחשוש עצמו שמא הוא מן הערב רב, שהכוונה הוא שרוב נשמות בדורנו יש רק להם רק ניצוץ ערב רב בנשמתם

הנפש, שהוא למטה מהנפש הבהמית, בג' קליפות טמאות, או שהוא נמצא בתוך קליפת נוגה שבתוך הנפש הבהמית שהיא מעורבת טוב ורע?

תשובה: מערב יחד הכל, נפש אלוקית, נוגה, וג' קליפות טמאות, ומקביל לכולם יחד. ערב רב ה' מינים, וסימנך נג"ע ר"ע, כנודע. נגע - היפוך ענג. רע - היפוך טוב. קדושה היפוכה רע. נגה היפוכה נגע.

כח הערב רב בנפש - תערובת של כל סוגי הנפשות

שאלה: מה כוונת ההגדרה שהרב כתב שהערב רב כולל נפשות עמלק וישראל יחד?

תשובה: ערב רב, תערובת מן הכל, ובכל ערב רב יש חלק של נשמה מישראל. ולכך יש לו לפעמים דין ישראל, אם נולד מאם ישראלית, כי גם בתוך נפשו יש חלק ישראל, ולכך דינו כישראל, גופו מישראלית, ונפשו חלקה ישראל.

המשך שאלה: נשמת ערב רב בתוך גוף של ישראל, הוא ערב רב, ואם כן נמצא שלהלכה יש לו דין של ישראל אמנם בפנימיות הוא ערב רב, כיצד יתכן זאת, כיצד יתכן שיש מציאות פנימיות שסותרת לגמרי את המציאות ההלכתית?

תשובה: כנ"ל, יש בו חלק של נשמת ישראל.

ערב רב אצל שומרי תורה ומצוות

שאלה: במה שביארו רבותינו שהערב רב הם גם בתוך ישראל, האם הכוונה שהם יכולים להיות "חרדים"?

תשובה: כן!

שאלה: ואם כן, מה הבלבול שהם יכולים להכניס לתוך ציבור שומרי תורה מצוות?

תשובה: דעות כוזבות, קרירות, הנהגה של חיבור לחיצוניות, התערבות עמהם, ערב רב. ובלשון פשוטה, "הכל מותר, חוץ...".

במהות נשמות הערב רב בדורנו

שאלה: במה שאמרו רבותינו שהנשמות בדורנו הם מדור ההפלה ודור המבול ואנשי סדום, מה כוונת הדבר?

תשובה: בעומק, הגדרת הדבר שגם לנו יש את אותו חלק. משה רבינו נקרא משה - "כי מן המים השתיהו", אומר האריז"ל, "מן המים השתיהו", מדור המבול ששם הייתה גזירה של מים. רק שבכל דור ודור היו חלקי נשמות של קדושה, ובסדום [זה לא היה דור אלא רק אותה העיר] הייתה שם בחינה של לוט.

ובדור ההפלה, הקב"ה בלל את שפתם, אבל שאר אלו שלא

שאלות ותשובות

אבל לא שהם ערב רב ממש?

תשובה: בדיוק אותו מקור שממנו ינק השומר אמונים, וד"ל.

ערב רב - העושה מרוע פנימי ולא חושש להזיק לזולתו

שאלה: הגר"א כתב שיש חמשה מיני ערב - בעלי לשון הרע ומחלוקת, בעלי הנאה, צבועים שתוכם אינם כברם, רודפי כבוד כדי שיהא להם שם, ורודפי ממון. מה גדר הדבר בזה, וכי כל אדם שיש לו תאוות ממון וכדו' הוא ערב רב?

תשובה: כל שעושים כן מרוע פנימי, ולא חוששים כלל להזיק זולתם מחמת כן. ערב רב, כנגד מדת "רחמים" שבישראל.

תפילה על חלקי ישראל שבערב רב

שאלה: אם אדם חושש שיהודי מסוים הוא מן הערב רב, האם צריך להתפלל עליו שיעשה תשובה [על הצד שהוא אינו מן הערב רב אלא נשמת יהודי], או שאין להתפלל עליו מחמת שהוא ב"ספק ערב רב"?

תשובה: בערב רב מעורב הכל, גם חלקי ישראל, ועל חלקים אלו יש להתפלל. ועיין בתשובה הקודמת, ולפ"ז הכא.

כיצד יאהב "כל" יהודי אם יתכן שהוא מהערב רב

שאלה: כיצד אפשר לאהוב כל יהודי שאני פוגש אם אפשר שהוא מן הערב רב [א"כ אני יודע בבירור שהוא אינו מן הערב רב]?

תשובה: את חלקי ישראל שבו כנ"ל. ויתר על כן את חלקי אומות העולם שבו שאינו ערב רב.

גדר הערב רב במנהיגים

שאלה: מנהיגי הדור שהם ערב רב [כמו שמוכא בדברי רבותינו], האם זה ערב רב ממש או רק ניצוץ של ערב רב שנשמתם?

תשובה: גם וגם.

חלק מסיבת פריקת עול תו"מ בדורנו - יניקת ממון מהערב רב

שאלה: מה הם הסיבות שנערים ונערות פורקים עול מצוות מעליהם רח"ל בדורנו אנו? ומהו התיקון לכך?

תשובה: הסיבות רבים מאוד, ונכתוב מעט בס"ד.

- ❖ טומאה נוראה של העולם.
- ❖ צורת חיים דומה לשל אומות העולם, ופתיחות נוראה אליה, כל צורה החיים הפוכה מהאמת.
- ❖ יניקת ממון מערב רב, וממון בלתי כשר.
- ❖ חיים של אהבה "מדומה" כמעט ללא יראה. "יראי ה' ימאסו".
- ❖ העדר כח ללכת נגד הזרם.
- ❖ חוסר הבנה פנימית במהות החיים, וק"ו חוסר העדר חיבור פנימי.
- ❖ שאיפות נמוכות, וזאת גם מפני העדר בעלי שיעור קומה בכל מקום.
- ❖ חוסר בנין עצמי של כל יחיד. תפיסת כללות ללא פרטות.
- ❖ צורת חיים של הנאה, ללא עמל וגיעה ניכרים.
- ❖ חוסר טעימה רוחנית פנימית אמיתית, שכנגדה הכל בטל.

אופן התיקון, היפוך מהנ"ל במה שאפשר, והדברים רחבים, ואכמ"ל.

חלק מן פורקי עול תו"מ בדורנו - ערב רב מתחילה

שאלה: האם יתכן שבני הנעורים של היום שנשרו מן הדרך ופרקו עול רח"ל [אני לא יודע מה המצב בארץ ישראל, אבל כאן באמריקה אפ"י במקומות של בני תורה יש מאות נעורים שפורקים עול רח"ל, והדבר הוא ממש כמגיפה], האם יתכן שכל זה הוא משום שהם רואים את השקר שנמצא בעולם התורה, חוסר יראת שמים וחוסר מידות טובות וכל מיני חסרונות שהם רואים בבני ישיבה, ועל כן יש להם סלידה מעולמם של בני התורה?

תשובה: זהו חלק מן הסיבה. אולם הסיבה העיקרית, כי אין להם עולם פנימי, והעולם שלהם הוא הציבור. חלקם ראו שקר בציבור ועזבו, חלקם עברו קשיים עם הציבור, חלקם עברו קשיים בנפשם או גופם, חלקם חפצים בתאוות העולם, וחלקם ערב רב מתחילה.

המשתתפים במצעדי תועבה

שאלה: האם מי שמתתף במצעדי התועבה הם ערב רב או יהודים ששטפו להם את המוח?

תשובה: הראשים כן. השאר לא בהכרח. אנו חיים בדור שרח"ל כל עמלם להפוך שכאילו מעשה סדום הוא "הנורמלי", ומי שאינו מסכים עמהם הוא "המשונה". וזהו עומק הגלות. וכל דמות ציבורית או רב מטעם המדינה וכד' שיוצא כנגדם, הופך להיות בעל דעה קיצונית, חשוך מדורות עברו. ויתר על כן יש קבוצות "דתיות" כביכול שהם שייכים להנ"ל ואינם רואים בזה סתירה.

שאלות ותשובות

ועיין פנים יפות (במדבר, יט, ג) משה במילוי, מ"ם - שי"ן - ה"ה, ושלמה במילוי, שי"ן - למ"ד - מ"ם - ה"ה, עולה תתקע"ד. ושורשם בעקודים כנ"ל. וזה שאמרו על התורה שהיא חמדה גנוזה לך תתקע"ד דורות. והוא עולם השעשועים.

ואח"כ נתפשטו בנקודים, עולם השבירה, ולכך הן הם "עזי פנים" שבדור. ושם שורשו של עשו, כמ"ש בספר חסידים (סימן אלף קל"ז). עיין חגיגה (יג, ע"ב). ונקרא עולם התהו. ותיקונם "טהרת המחשבה" שעולה בגימט' תתקע"ד, וזה שאמרו "עלו במחשבה", כמ"ש בפע"ח (שער הנהגת הלימוד, פ"א). ועיין ספר הליקוטים (פרק ב', סימן ד).

ועיקר כח הקלוקל, ששורשו בתתקע"ד, הוא עמלק, כמ"ש במחברת הקודש (שער ספירת העומר) ראשית גוים, גימט' תתקע"ד עם אותיות עמלק, והבן שהוא שורש מצות מחיית עמלק כי עליו נאמר קומטו בלא עת. ועיין לקוטי תורה (איוב, זע"אל), ושער היחודים, (פרק כ).

וגר"א (ספד"צ, פ"א). ונתגלגלו בצאן לבן, והם ניצים ונצבים. ועיין גר"א (תיקון יא מתיקונים אחרונים) וז"ל, שרוב מאותן תתקע"ד דורות הוא עכשיו בסוף הימים בעיקבא דמשיחא חוצפא יסגא, וכו', והם הערב רב, עכ"ל. ועיין שושן סודות (אות רעד). ועמק המלך (שער ה, פרק ל).

ככל שהערב רב שלט בנפשו פחות - כך יזכה לקיום גדול יותר בעולם הבא

שאלה: לעתיד לבוא וכן בעולם הבא, כאשר החלקים של הערב רב בתוך הנפש יתבטלו וישאר רק החלק של ישראל, האם זה אומר שאז אלו שהיו מזוככים יותר בעולם הזה יהיה להם יותר קיום, מאשר אלו שחלק הערב רב שלט בנפשם כיוון שלא ניתקו עצמם משער הנו"ן, שהם יהיו קיימים באופן מועט יותר כיוון שיש להם רק חלק מועט של ישראל בנפש?

תשובה: כן!

וזהו שער הנו"ן שבנו"ן. וישנם רבנים שרח"ל מקרבים קהילות אלו, "כי צריך לקרב ולא לרחק", והכל מבולבל! מבולבל! מבולבל! ועל ידי זה הופך להיות יותר ויותר נורמלי רח"ל אף בציבור דתי רח"ל. "כסדום היינו לעמרה דמינו".

שורש נשמות הערב רב - חלקי הרע של נפש משה מקליפת נוגה

שאלה: מהיכן הוא "שורש" חלקי הנשמות של הערב רב? **תשובה:** הם חלקי הרע של נפש משה רע"ה, מקליפת נוגה שבו. שהוא שורש מידות רעות שבישראל כמבואר בפרטות בתחילת התניא.

תתקע"ד דורות שקודם בריאת העולם - ערב רב בעקבתא דמשיחא

שאלה: מהו הביאור במה שאמרו חז"ל "תתקע"ד דורות לפני בריאת העולם הייתה התורה גנוזה" וכו', וכי היו דורות לפני בריאת העולם?

תשובה: קודם בריאת העולם הגשמי שאנו מכירים, שנברא בכ"ה אלול, נבראו קודם לכך עולמות רוחניים. וכתב הרש"ש, שהם נבראו בי"ז אלול. ויתר על כן, יש עולמות שקדמו אף לכך, כמבואר בארוכה בספר עץ חיים. ועולם זה נקרא "עקודים". ויש אף עולמות שקודמים לכך.

ובדקות, בשורש נמצא הכל בכח, בכללות, באחדות, ואח"כ מתפרט. וזהו תתקע"ד, ת"ת-עקד. ת"ת - בחינת תלמוד תורה (ונקראת בלשון חכמי האמת ספירת התפארת, ת"ת). עקד - לשון עקידה, שם הכל עקוד ומאוחד. וזהו העולם שקדם לעולם דידן, "עולם העקודים", עיין עץ חיים, שער העקודים. ואחריו נברא עולם הנקודים, ובו היה קלוקל ושבירה, ואח"כ נברא עולם התיקון, שהוא עולם דידן.

ועולם זה הוא עולם שכולו חכמה - תורה, שהוא בחינת משה שעל ידו ניתנה תורה, ובחינת שלמה החכם מכל אדם.

גדר ההתייחסות לערב רב

הם ברואיו של מקום.

אולם, יש וגם צריך לשונאם, כגון הערב רב. והיינו גם לאהוב וגם לשנוא. כבן החוטא לאביו, שאביו שונאו, אולם האהבה הפנימית עדיין קיימת ולא ניתנת להיבטל. כן גם לערב רב, יש לאהוב² וכן לשנוא, אולם השנאה [אליהם צריכה להיות ב]תכלית השנאה, כמ"ש דוד המלך, תכלית שנאה שנאתים.

גדר השנאה והאהבה לערב רב

שאלה: ראיתי בשם הבעש"ט שיש לאהוב כל יהודי, אפילו הרשעים גמורים. האם זה נאמר גם על הערב רב, והאם זה רק עבודה לצדיקים או גם לכל אדם?

תשובה: יש לאהוב את כל הברואים ללא יוצא מן הכלל, כי

² הערת המערכת: יש לידע מה שכתב הרב במקום אחר בענין אהבה ל'טוב' שברשעים: "ענין זה עמוק מאוד שנצרך הבנה רחבה ועמוקה, ונצרך

שאלות ותשובות

גדר האהבה לאומות העולם

המשך שאלה: כשאני הולך ברחוב ועוברים גויים לידי [אני גר באמריקה], אני נוהג ליתן להם סבר פנים יפות, פנים מסבירות, וגם אני חושב עליהם שהם צלם אלוקים. אני עושה זאת משום דרכי שלום, אבל גם יש לי מחשבות פנימיות כלפיהן, של אחדות כל הבריאה כולה, השתוות, גילוי אלוקות, וכו', בשעה שאני מסתכל בפניהם. ואני רוצה לברר עם הרב אם זה נכון או לא, והאם אני צריך לשנות את ההשקפה שלי?

תשובה: המבט הפנימי הוא אחדות כל הבריאה. אולם זהו מבט "פנימי", משא"כ בחיצוניות בכללות נפשם הם מקושרים בשורשם לג' קליפות הטמאות. ולכך הסתכלות בפניהם, וכל שכן חיבור פנימי, פנים - פנימי, יש בו סיכון של התדבקות לטומאתם.

ולכך דבר זה ראוי להיעשות אצל היחידים שדבקים עמוק בתוך עצמם, בנשמתם, בשורשם באורייתא, ובקב"ה, ואזי מתחברים לעיתים רחוקות לגויי הארץ, באופן של רצוא ושוב, וזאת מתוך ניקיון קודם החיבור, וניקיון אחר החיבור, להתנתקות מן הטומאה הדקה הנדבקת בנפש. אולם לרוב בני האדם ראוי להתנתק התנתקות נפשית, זולת עיתים רחוקות מאוד. דבר זה יש בו קושי לנפשות שיש בהם גילוי אהבה ורחמים לזולתם.

ערב רב גרועים מאומות העולם ואין להתחבר עמהם כלל

המשך שאלה: בעבר הרב אמר לי שאין ליתן שלום למי שהוא ערב רב, ואפ' לנענע לו ראשו הוא אופן של חיבור, ואסור לעשות שום פעולה של חיבור עם ערב רב. האם דבר זה אמור גם לגבי שאר אומות העולם?

תשובה: אמרו חז"ל, הוי מקדים בשלום כל אדם. ומפני דרכי שלום יש להקדים לכל אדם, כולל גויי הארץ. וכך נהגו חכמים, שמעולם לא הקדימם אדם לשאול בשלומם. אולם ערב רב גרועים מהם, שהם שורשי הטומאה, ואין להתחבר עמהם כלל, עד כמה שניתן.

כיצד להתייחס למחזיקי המדיה

שאלה: כיצד צריך היחס לאלו שיש להם כלים אלו ואינם רוצים לפרוש מהם, או שרוצים לפרוש רק שיש להם קושי בזה, שאנחנו נמצאים בסביבה שלהם תמיד, האם יש לחשוש שכל אלו הם ערב רב, ויש לנו לשנאותם ולפרוש מהם ככל האפשר, או שיש לדון כל ישראל לכף זכות בזה על שהם

זהירות רבה לעסוק בענין זה שרבים שגו בו".

נופלים ליצה"ר כזו שלא היה מימות עולם, והם יהודים יקרים שנמצאים בפח של היצה"ר, וצריך להשפיע על כל אחד בענין זה?

תשובה: יש לשנוא את חלק הרע שבהם בלבד, אולם לפרוש מקרבם מפני הסכנה.

גדר שנאת הערב רב

שאלה: בסדרת דע את עמך וכן בסדרת דע את מידותיך הרב הביא מבעל התניא שהיתר לשנוא רשע הוא רק לשנוא את רע שבו ולא ח"ו לשנוא את הרשע עצמו, כיון שהוא נשמת ישראל ואסור לשנוא יהודי, רק שצריך לשנוא את הרע שהוא עשה.

אמנם בשיעורים האחרונים של דע את רעך הרב מבאר שבשנאת רשעים ובכללם הערב רב, צריך לשנוא אותם וגם לאהוב אותם ביחד, וזה משמע שצריך לשנוא את האדם עצמו רק שג"כ צריך לאהוב אותו. האם זה דלא כבעל התניא והאם הרב הולך בשיטה אחרת בסדרת דע את רעך?

תשובה: גם ברע עצמו יש ניצוצות טובים, ולכך נצרך לאהוב את חלקי הטוב שברע. וזה דבר דק, ונצרך בו זהירות רבה, כי קשה לצמצם, ופעמים עי"ז נמשך לאהוב אף את הרע עצמו.

שאלה: אלו שיש להם טבע לשנוא הזולת, האם יש להם לעבוד תחילה על אהבת ישראל קודם שהם מעוררים תחושות של שנאה על הערב רב, או שמצד חומר הדבר של הצורך לשנוא הרע שבבריאה אפשר שמכל מקום בלי יוצא מן הכלל כל אדם צריך לשנוא את הערב רב תחילה קודם בנין האהבת ישראל שלו.

תשובה: לעבוד תחילה על אהבת ישראל, ובמקביל לעבוד לשנוא דבר אחד רע מאוד.

אהבת חלקי הטוב - ע"י הכרת כל דבריו בחלקיו

שאלה: הרב אמר שאם יש ניצוץ של ערב רב בתוך הזולת, יש לשנוא את אותו חלק הרע, ולאהוב את חלק הטוב שבהם. כיצד עושים זאת בפועל, שהרי בדרך כלל אם האדם מרוכז ברע שבזולת אז הוא מגיע לידי שנאה כלפיו?

תשובה: זו חכמה ואינה מלאכה בפועל, להכיר כל דבר "בחלקיו", ולא תפיסה "כללית", ועל ידי זה יכול לדבוק בחלק ולשנוא חלק.

התגלות הערב רב במדיה בדור האחרון

האינטרנט - הריסת החיצוניות והפנימיות שבאדם [צורת האדם והקו שבתוכו]

שאלה: שמעתי הסבר לשורש הרע של האינטרנט, שהוא הריסות כל הגבולות, וזהו גם הריסות כל צורת האדם, ששורש הבריאה והאדם הוא כח הגבול. האם זה נכון?

תשובה: כוחו כח של אחד דקליפה, תחילתו אחד - אחדות, וסופו פרוד.

יש כח אחד של נברא, ויש כח אחד של בורא.

בנברא - אדם, פנימיותו אחד, חיצוניותו התפרטות.

מכשיר זה הורס את צורת אדם החיצונית, ראייה שמיעה וכו'.

ובוקע לתוך צורת אדם, ששם יש את אור הקו שמקשר את כל הבריאה.

המשך שאלה: כפי שהבנתי מדברי הרב, שורש תאוות האינטרנט והמדיה נוגע עד שורש השורשים. מה הגדרת התאוה להשתמש בהנ"ל בכוחות הנפש, ואיך מהפכים זה לקדושה?

תשובה: כנ"ל כח הקו שמחבר ומקשר את הכל, שלמעלה מצורת אדם.

שינוי במלחמה העיקרית בתקופה זו - כנגד כח המדיה שנכנס לתוך עולם שומרי תורה ומצוות

שאלה: האם עיקר המלחמה בתקופה זו היא כנגד הממשלה שגוזרת גזירות על ציבור שומרי תורה ומצוות?

תשובה: עד השנים האחרונות, עיקר שליטת כח הרע היה מבחוץ, כגון ע"י חוקים וגזירות כגיוס, גיור, חילול שבת, נבלות וטריונות, פריצות, ועוד ועוד לרוב רח"ל.

אולם, בעשור האחרון בפרט, עיקר שליטת כח הרע אינו מבחוץ, אלא פנימה, בתוך עולם של שומרי תורה ומצוות, והוא שורש כל הטומאות כולם שחדר ע"י המדיה לתוך עולם שומרי תורה ומצוות.

ולכך, עיקר זירת המלחמה נשתנתה. וחלק גדול מאלו שהיו נלחמים, אם מעט ואם הרבה, נגד הרע שמבחוץ, נתהפכו והפכו להיות אלו שמרבים ומגדילים את הרע מבפנים. וזה מה שמחריב את הדור כולו, ואת עולם שומרי תורה ומצוות, בפרט. ובזה צריך להשקיע את עיקר כח המלחמה.

מהות הרע של הערב רב בכלי המדיה

המדיה והאינטרנט - "ראש" הערב רב

שאלה: האם האינטרנט הוא מקליפת נוגה [קליפת הרשות] או מג' קליפות הטומאות [הקליפה האסורה]?

תשובה: שער הנו"ן של הטומאה ממש, שבו מעורב הכל בכל מכל כל.

בחינת ראש הערב רב, מלשון תערובת.

הערב רב הגדול ביותר - המדיה

שאלה: אשמח לדעת כדי ליישב את הדברים בלבי, מהי הסיבה שצריך כ"כ להתרחק מהאינטרנט?

תשובה: בזמן זה שקרוב לאחרית הימים ממש נגלה כח האחד. בקדושה זהו אור של ה' אחד ושמו אחד, שיתגלה בשלמות במהרה.

לעומת כך כח זה השתא נגלה אף בקלוקל ביתר תוקף והוא כח ה"מדיה" שמחברת ומקשרת את כל העולם כולו ממש. ומצד כך מחברת את הכל, את הקדושה והטומאה כולה כמעט ללא יוצא מן הכלל.

והוא הוא הערב רב הגדול ביותר. ואין לך קליפת ערב רב גדולה מזו. ולכך יש להתרחק ממנה עד הקצה האחרון האפשרי.

מהות טומאת המדיה - בשורש 'אחד דקליפה', בענף 'תערובת' של הערב רב

שאלה: מה המהות של טומאת האינטרנט, האם הוא טומאת הערב רב של תערובות טוב ורע, או אחד דקליפה?

תשובה: אחד, והענף תערובת, ערב רב.

שאלה: מהו יסוד הבעיה של האינטרנט, האם מחמת כל הפריצות שיש ושם ומאמרי כפירה ודברי חול, מחמת עירוב קודש בחול?

תשובה: שורש הטומאה - "אחד" דקליפה, והענף - תערובת של כל הטומאה ללא יוצא מן הכלל ובשורשם כפירה, עם כל הטוב.

שאלות ותשובות

צריך לקבל מבט חדש, מה המלחמה העיקרית שהייתה, ומה המלחמה העיקרית החדשה.

פירוט התשובה הנ"ל

שאלה: בענין מה שהרב כתב: "צריך לקבל מבט חדש, מה המלחמה העיקרית שהייתה, ומה המלחמה העיקרית החדשה." האם הרב יכול בבקשה להרחיב על כך בפירוט?

תשובה: בעבר היה עיקר המלחמה על כניסת דברים מבחוץ לכרם ישראל, הן ע"י כפייה, גזירות וחוקים, התערבות של הערב רב שבחוץ בנעשה בתוך העולם התורני. והן ע"י פיתויים של טובת הנאה, כקבלת כסף, כבוד, שליטה, שעל ידי זה מכניסים את דעותיהם וצורת חייהם לתוך העולם התורני. ובדבר זה לחמו של ראשי ההנהגה בכל העשרות שנים האחרונות.

אולם, משנת תש"ס לערך, ובפרט בעשור האחרון, כבר נכנס כמעט כל הטומאה שבחוץ לפנינו (מעין מה שהיה בחטא אדה"ר, שתחילה היה הרע בחוץ, ועל ידי חטאו נכנס לפנינו, כמ"ש בנפש החיים, כגודע).

והוא בעיקר ע"י המדיה בכל צורותיה. ועתה הרע של נו"ן דנו"ן שערי טומאה נמצא רח"ל "בפנים", בתוך העולם של שומרי תורה ומצוות, ויתר על כן בתוך העולם התורני.

ומעתה, אין עיקר המלחמה (אולם בוודאי היא עדיין קיימת באופן חזק ונורא) עם פורקי עול תורה ומצוות, ולא עם השכן שאינו מדקדק על קלה כבחמורה ומשפיע על ילדינו, או עם החברים של הילדים והילדות וכדו', אלא, בחלק גדול המלחמה בתוך הבית עצמו, בין בני זוג שאחד מחובר או רוצה חיבור למדיה, או בין הורים לילדים, או בין הילדים עצמם. וזהו "אויבי איש אנשי ביתו".

ונצרך פעמים רבות לכל יחיד לבנות עולם לעצמו בתוך ביתו הפרטי. וזהו סוד היחידה, שמאירה בבית, ולכך עיקר המלחמה בתוך הבית עצמו.

זמן הבירור - מיהו ערב רב ומיהו ישראל

שאלה: עכשיו שהוא זמן בירור האחרון, האם זה בירור מיהו נשמות כלל ישראל, ומיהו מהערב רב, שאינם נשמות ישראל?

תשובה: כן!

שורש הבירור - במי שמחובר למדיה

המשך שאלה: האם הבירור הוא דייקא במי שמחובר לאינטרנט, או גם בחיבור לעניינים אחרים?

תשובה: השורש בכלי זה.

בירור למפרע

המשך שאלה: אלו שנשארים מחובר לטומאת שער הנו"ן ולערב רב, האם זה יוברר למפרע שלא היו יהודים והיו מן הערב רב, או שכל נפשות אלו הם ישראל רק ש"נפלו לחלקו של הערב רב"?

תשובה: אם זהו חיבור עצמי, זהו גילוי למפרע.

גדר החיבור הנ"ל

המשך שאלה: מהו גדר החיבור הנ"ל?

תשובה: חיבור נפשי פנימי.

מדוע אין להשתמש בחלקי ה'טוב' שבמדיה

שימוש בטוב שבמדיה - סכנה רוחנית וגשמית, יניקה מתערובת שער הנו"ן דטומאה, יניקה מ"אחד" דקליפה

שאלה: קראתי את מאמרו של הרב בתקופת הקורונה, ולא הבנתי מדוע המאמר שולל את השימוש באינטרנט למטרות תורניות. האם ניתן להבהיר נקודה זו?

תשובה: כי זהו שער הנ' דטומאה שמעורב בו גם תורה וגם כל הטומאות כולם, וראשית ח"ו אפשר ליפול, ואסור להיכנס למקום סכנה רוחנית וגשמית. ויתר על כן זהו "יניקה" ממקום של תערובת של שער הנ' דטומאה, ויתר על כן יניקה מ"אחד" דקליפה.

הפרדת הטוב מהרע במדיה אינו ניתן להיעשות ע"י בשר ודם - א'

שאלה: למה הרב נגד אייפון ואינטרנט, ואף אינטרנט מסונן, הרי בכל דבר יש טוב ויש רע, וניקח ממנו את הטוב, שהרי אפילו בתורה יתכן שהיא נעשית לאדם סם המוות?

תשובה: כי הוא שער הנו"ן של הקליפה, תערובת של טוב ורע שלא ניתן להפרדה ע"י בשר ודם זולת ע"י הארת משיח, ולכך כל המנסה לברר נדבק בו שער הנו"ן של הטומאה.

הפרדת הטוב מהרע במדיה אינו ניתן להיעשות ע"י בשר ודם - ב'

שאלה: משמע מדברי הרב שלא נכון לדבוק גם בחלקים ה"טובים" שבמדיה. מדוע זה לא נחשב כבירור הטוב מהם?

שאלות ותשובות

לפרוש ממנו כליל.

חיבור ל'טוב' שבמדיה - יוצר קרירות של תערובת

שאלה: כידוע עבירות מרחיקות את האדם מה', ובכל עבירה באה לו רוח טומאה וכו', אך כיצד יתכן שאדם שומע שיעור תורה ע"י המדיה וזה מרחיק אותו מהשם ומטמא אותו אף שהוא מרגיש שהוא לומד תורה ומתחזק?

תשובה: זהו קרירות של תערובת, שעל ידה נולד קרירות גמורה. "אחד" דקליפה.

המשך שאלה: האם זה אותו סוג ריחוק שעבירה עושה או שזה סוג ריחוק אחר?

תשובה: אינו ריחוק כפשוטו אלא תערובת, כנ"ל. ולאט לאט מתוך התערובת נולד קרירות.

לימוד תורה דרך המדיה למי שכבר משתמש בה לצרכי עבודה

שאלה: האם ההשקפה עדיפה על פני ההלכה? לדוגמא, אם מישהו משתמש במדיה לצורך עבודה, והוא לא ישתמש בה כדי ללמוד תורה ב"זום" בזמנו הפנוי בעבודה, האם אין זה ביטול תורה?

תשובה: התורה נתנה באימה וביראה וברתת וזיע. תורה שכולה יונקת מן הערב רב הפוכה מכך. וביטולה זהו קיומה. ואין כלל מצוה ללמוד דרך שם. כמשל לאדם שיכול ללמוד רק בתוך בית עבודה זרה.

וזה אינו רק "השקפה" אלא "הלכה".

קירוב רחוקים לפנימיות התורה ע"י המדיה-א'

שאלה: בהקדמת התיקונים לרמח"ל (דף י') הוא אומר, שהמשכילים אלו תרי משיחים, והמשכילים בריבוי ה-וא"ו, הם בחינת שרי אלפים שרי מאות וכו' שיצאו מבית מדרשם של המשיחים להאיר לכלל ישראל כל אחד לפי הראוי לו. וכעין זה כתב גם בתיקון ל"א, שזו הייתה עצת יתרו למשה רבנו.

למדתי מזה כמה דברים:

א. אורו של משיח לא יוכל להאיר במקומות הנמוכים מחמת חסרון הנפשות המקבלות, שהם לא רגילים למושגים, לשפה, ולעומק העבודה, ולפחות בשלבים הראשונים יצטרכו תלמידיהם [של המשיחים] לפשט את הדברים ולהדריך את העם על פי התורות הללו, ועל פי תפיסת העבודה הפנימית, ולהיות זמינים יותר אל אותם החלקים בעם.

תשובה: משה רבינו ניסה לברר את הערב רב, ולא עלתה בידו כמ"ש חז"ל. ולכך אין בידינו אף עתה כח לבררו, וכל המנסה לבררו מתערב עמו ודבק בכך בערב רב, שמהותו עירוב, ונופל לחלקו.

כיצד להשיב ללב שיש להתרחק מהטוב שבמדיה

שאלה: כיצד משיבים דבר אל הלב ובכוחות הנפש שגם הטוב שבאינטרנט אינו טוב, שבידיעה סתמית של אמונת חכמים שהחלקים הטובים גם ראוי להתרחק מהם, קשה מאד לבטל הדחף הפנימי לחלקים הטובים הנ"ל?

תשובה: יש שם חלק טוב, אלא שטוב ורע מעורבים זה בזה שאופן שלא ניתן להפרידו.

רדיו אינו דומה למדיה כלל

שאלה: כידוע חסידי חב"ד נוהגים היתר בקירוב רחוקים ע"י הרדיו, ע"פ תשובה שהשיב הרבי האחרון מחב"ד: "כל דבר שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו נברא כדי לגלות אלוקות ורוחניות בעולם. לפיכך, לא רק שמוותר להשתמש ברדיו למטרות חיוביות, אלא מצוה לעשות זאת". מדוע שלא נאמר כן גם על שימוש במדיה?

תשובה: כלי זה אינו דומה לרדיו. כי הוא אבי אבות הטומאה, ערב רב שהכל מעורב בו, עומק שער הנו"ן, ואין לדמות כלל הדברים. ההיתר שנאמר שם אינו תקף כלל וכלל לכאן.

אין להתיר למבקשי ה' להשתמש במדיה עבור פנימיות התורה

שאלה: אתרי תורה של פנימיות התורה יכולים לעזור לאלה מבקשי ה' להתעלות מעל הרמה הנוכחית שלהם ולהתקרב לבורא עד שהם לא צריכים לגלוש יותר באינטרנט, מדוע אין זו סיבה להשתמש באינטרנט לאותם אנשים?

תשובה: קירוב למכשיר זה בודאי יוצר קרירות והתדבקות והתערבות עם הערב רב. ואין להתיר ירידה זו על ספק עתידי של עליה. ודאי ירידה, ספק עליה. ואין ספק מוציא מידי ודאי.

במי שהתחזק דרך המדיה

שאלה: מי שהתחזק דרך המדיה ועזב אותה לבסוף, האם כל מה שהוא למד אין לו ערך?

תשובה: זה בשליטת הערב רב, ולכך יש שם טוב ורע. והוא "מטהר טמאים ומטמא טהורים". ועתה לאחר שקבלתם את שהרתו, עתה ח"ו יכול לשמש ביותר לטמא. ומכאן ואילך יש

שאלות ותשובות

התורה שצריך להמשיך משם בנוסף זה כמובן לא סוגיות ופולפולים, שזה יכול כל אחד ללמוד במקומו אלו, אני מדבר על הדרכה של הרב בצורת בנין העבודה, התבודדות וכיוצא בזה, עניינים שאי אפשר ללמוד במקום אחר.

תשובה: כלי זה הוא התגלות שער הנו"ן בפועל, כח של ערב רב שהכל מעורב בו.

והוא בבחינת מטמא את הטהורים, ומטהר את הטמאים. ולכך נצרך חומה בצורה והבדלות מוחלטת באופן שלא יהא ולו פירצה הקלה ביותר על מנת שלא יטמא את הטהורים. והוא ע"י התנזרות מוחלטת ממנו.

מאידיך יש מקום לטהר את הטמאים, אולם על דרך כלל מיד זה מטמא את הטהורים, הן ע"י שיש המורים היתר בהוראת רבנים או בהוראת היתר לעצמם להשתמש בו. והן ע"י אלו שעוסקים להדיא לטהר את הטמאים כשריפת פרה אדומה. ולכך מן הראוי היה שלא יתעסקו בזאת אלא רק מי שאינו בן ברית בהכוונה של יראי ה'.

קירוב רחוקים לפנימיות התורה ע"י המדיה-ב'

שאלה: רצוני לשאול, אני זכיתי להתחזק במהות החיים הפנימית דרך המדיה, וכן ישנם אפשרויות רבות של קירוב דרך המדיה דווקא בשעה זו לאותם שאין בביתם אף לא ספר קודש אחד ר"ל. האם הרב מורה למעשה להתנתק מכל וכל, או ישנו מקום להשתדלות להפיק הטוב מהמדיה, והאם יש שם נקודת אור?

תשובה: יש שם נקודת אור גדולה, אולם היא מתגלה מתוך תערובת נוראה, שכל המתחבר אליה נהפך לחלק מאותה תערובת.

ולכך אפשרות הקירוב ראוייה שתעשה ע"י שכירות של אינם יהודים כמו שעושים בסינון שחלקו נעשה ע"י שאינם יהודים. אולם באופן פרטי, יש להתנתק מכל וכל.

ב. הצורך בהתפשטות התורה בפועל שצריך להגיע לכל הנפשות בדרך טבעית, ולא שתהיה לפתע השגה שמימית לכל באי עולם עם גילוי של משיח, אלא יהיה צורך להמשיך את התורה לכל העולם מבית מדרשו שיהיה בירושלים. וכפי שהרב אמר בשיעורים האחרונים אנחנו עומדים היום בתוקף המלחמה בין הקדושה והס"א ומתגלה שער הנו"ן שבנו"ן.

לענ"ד בתחבולות גדולות צריך לעשות את המלחמה. האינטרנט הוא כוח עצום שירד לעולם, כוח של חיבור לטב או לביש, רק שהס"א חטפה אותו לצד שלה להחריב בו את העולם, והכלי הזה כוחו גדול מאוד, וצריך להשכיל להשתמש באותו כוח עצמו כדי לנצח אותו. כמו שאי אפשר לנצח פצצת אטום עם חיצים ואבנים, רק צריך פצצת אטום נגדית כדי להכריע את האויב, כך גם להגיע למיליוני היהודים שחיים בעולם שהם אחוזים שם וללמד אותם אמונה ותפיסה של עבודה פנימית, תורתו של משיח, כי אי אפשר בדרך הטבע רק ע"י אותם דרכים שזה התקשורת והמדיה.

על פי הטבע אין מציאות אחרת, ואם רוצים לא להחמיץ את ההזדמנות שיש עכשיו ולעורר כללות עם ישראל ובהמשך את כללות העולם כולו, צריך עצה נכונה איך להשתמש בזה, וכך לבקוע את הס"א. ובמקום שנאחזת בקדושה משם תהיה נפילתה כדברי הרמח"ל, וכן בבחינת "כל מקום מוקטר מוגש לשמי".

כמובן שאין כוונתי שבני תורה יחזיקו מכשירים כאלו לשוטט בהם, חלילה! עבורם יש פתרונות אחרים כמו קול הלשון או ליון אם יש צורך במסר חזותי, אבל עבור הרחוקים אי אפשר לדבר בצורה שהאינטרנט זה דבר שצריך להתנתק ממנו לגמרי, כי זה כל האפשרות שיש להם לקבל הדרכה אמיתית בצורת העבודה לקראת הגאולה. ובצינורות שהס"א המשיכה טומאה בנפשות, בהם דייקא נמשיך את אור התורה.

התגלות הערב רב בגלות האחרונה בשלטון בארץ ישראל

ישראל. וכתבו שם בתוס' (ד"ה הוא אומר), 'אינו נוהג בזמן הזה, דאיכא סכנת דרכים. והיה אומר רבנו חיים דעכשיו אינו מצוה לדור בא"י, כי יש כמה מצוות התלויות בארץ וכמה עונשין דאין אנו יכולין ליהזר בהם ולעמוד עליהם'. ולשיטתם משמע שמצד סכנה גשמית, או רוחנית, לכך אין חיוב לגור בא"י עכשיו (ובעיקר הדבר נחלקו רבותינו אי השתא המצוה דאורייתא או דרבנן, עיין רמב"ן ספר המצות, ופאת השלחן ועוד).

עלייה לארץ ישראל כיום ביחס לשלטון הערב רב

שאלה: כולנו יודעים שאנו לפני ביאת משיח, עם כל המשמעות של זה, ומה שעתיד לקרות שם. אני שואל את השאלה למרות שאני גר בארץ ישראל, ושואל בשביל תושבי חוץ לארץ, האם תושבי חוץ לארץ באשר הם צריכים לעלות לארץ ישראל?

תשובה: איתא במסכת כתובות (קי ע"א) הכל מעלין לארץ

שאלות ותשובות

אנו מצפים ומייחלים לגאולה במהרה, ומעלה גדולה להיות בעת זו בארץ ישראל!

עלייה לארץ ישראל עקב האנטישמיות בארה"ב

שאלה: בתקופה זו ישנה כרגע עלייה של 400% בתקריות אנטישמיות ברחבי ארה"ב. וכעת, אנשים רבים מארה"ב שואלים, האם זה הזמן לעבור לארץ ישראל? האם יש לרוב מה לומר יותר ממה שהרב כבר כתב בעבר?

תשובה: נתבאר כבר ש"המושכל ראשון" של כל יהודי צריך שיהא לגור בארץ ישראל. אולם "המושכל שני" נצרך בדיקה בכל הפרטים, כגון באופן שצריכים לו רבים בחו"ל, וכן אופן גידולי הילדים והמוסדות עבורם. וכן ביטחון לעומת השתדלות בפרנסה. ומי שיזכה למסור נפשו על הדבר, אשריו.

ובודאי בעת זו שהקב"ה מזעזע את עולמו ומעתיקו ממצב למצב ללא הרף, ראוי לכל יהודי לשוב ולשקול מחדש את העלייה לארץ ישראל. מן הדין אין לחוש כלל לסכנת המלחמה, והבוטח בה' חסד יסובבנו. ובפרט שבחול"ל הופך להיות לאט לאט יותר מסוכן.

עלייה זו צריך שתהא ממקום נקי וטהור, לעלות לארץ ישראל הקדושה, ללא כל חיבור לשלטון וכל ענפיו. כי בחו"ל חלק גדול מן העבודה לא להתחבר לעכו"ם, אולם בארץ ישראל עיקר העבודה לא להתחבר לערב רב.

ובשעה זו, שעת מלחמה, נעשה שלטון הערב רב מחד חלש יותר, כי רבים ראו כיצד אי אפשר לסמוך על כוחם וחילם, ורק הוא ית"ש שומר ישראל, ורבים רבים אף שאינם שומרי תורה ומצוות, נחלשה אמונתם מאוד בשלטון מפני כך. וזהו חלק מן הבריור הזך. ובכל השנה האחרונה כח השלטון נחלש ומתפורר, ולכך עתה הם קוראים לכך "מלחמת התקומה", עפ"ל. וכבר לפני כחמש שנים, ע' שנים אחר קום מדינתם, החלו מלחמת אחים זה בזה, ונתחזק בפרט בשנה האחרונה, עד כדי הירוס מוחלט. וכבר הגיד כן החזו"א, שמדינה זו עתידה להתקיים כשבעים שנה, ועתה הם מנסים להקימה מחדש כאילו מתוך אחדות, אולם כבר עתה האחדות שהחזיקה לזמן מועט, הולכת ונחלשת ומתפוררת.

אולם מאידך, להיפך, חלק מן הנקראים חרדים, דבקים יותר ויותר בערב רב, כי חושבים שעתה הוא "מצוה" להצטרף עמהם להגן על יושבי ארץ הקודש, וחלקם (כאלפים) ניסו להצטרף לצבאם וללחום יחד עמם, ויותר מאלף כבר נכנסו בפועל להיות חלק מן הצבא. וחלקם החלו לומר תפלה בבית הכנסת לשלום, וחלקם שולחים להם כספים של צדקה, או אוכל ושאר מיני מתיקה וכל צרכיהם. וכן

והנה חובת האדם לדבק עצמו בקדושה, הן מצד מדרגת נפש, הן מצד מדרגת זמן, והן מצד מדרגת מקום. ולכך מלבד חיוב מצוה לדור בא"י באופן שישנו חיוב, איכא מעלת קדושת א"י לדור בה בכל עת. וזה ברור ופשוט.

אולם לימדנו רבנו חיים, שכל שאיכא סכנה, אזי אין מצוה. ודבריו קאי על סכנה רוחנית מפני אי קיום מצוות ועונשין עקב אי קיום כראוי לקדושת א"י. אולם מצינו לחלק מגדולי הדורות שאע"פ כן מסרו נפשם לעלות ולדור בא"י.

אולם בדורנו, מלבד הסכנה הנ"ל, ישנה סכנה נוספת. ונבהיר את הדברים בס"ד.

לימדנו רבותינו, שבאחרית הימים קודם בוא משיח בגילוי אם לא נזכה ח"ו, אזי כח הנהגת כנסת ישראל תמסר ח"ו לסט"א. ובפועל, הערב רב יהיו ראשי המנהיגים. והם הם הערב רב שהעלה משה רבנו ע"ה מארץ מצרים. והם אלו שאמרו "זה האיש משה לא ידענו מה היה לו". והם נעשים כח הנהגה חילופית להנהגת משה. וזו הנהגת כח השלטון בא"י - ראשי הערב רב. ונקראים ערב רב מלשון תערובת, עירוב רב, עירוב גדול, שמערבים הכל אל תוכן.

ולכך, כל הדר בא"י השתא מצוי בסכנה גדולה של התערבות עמהם, לצורך כבוד, ממון, שליטה, וכו' וכו'.

וככל שעוברים הזמנים, כך כח העירוב נעשה גדול יותר. וכל מחיצה ומחיצה שהוקמה ע"י חכמי הדור, מתקיים בה "ופרצו חומות מגדלי", ונעשה עירוב עצום ונורא בין כל יושבי א"י.

ויתר על כן, במסגרת "השמים הפתוחים" נכנסים לא"י מיליוני אינם יהודים, ובנ"י יוצאים לחו"ל ומתערבים עם אומות העולם, ואח"כ חוזרים לא"י עם כח תערובת זו. ומצד היותם ערב רב, כל כוונתם לערב הכל - בכל מכל כל, ולא להשאיר ח"ו דבר שלא נתערב עמהם היל"ת (היו לא תהיה). ובזה חלוק טומאה שבחול"ל שיסודה אומות העולם, לטומאה שבא"י שיסודה ערב רב.

על מנת לפרוט את כל חלקי התערובת, נצרך כרכים עבי כרס, והזמן יכלה והם לא יכלו. כי אנו נמצאים בעומק שער נ' דקליפה, שמציאות הרע משני הצדדים פנים ואחור, הנראה כפנים מכל צד, מכל כיוון, כמעט הכל בגלות הערב רב. אשר על כן, ראוי לכל ישראל לגור בארץ ישראל, אולם באופן של הבדלות מוחלטת לגמרי מן הערב רב.

באופן פרטי, נצרך בדיקה אצל כל יחיד. כגון מי שרבים תלויים בו, ומזכה ברוחניות. וכן פעמים גידול בנים והעברתם, נצרך בדיקה יסודית. וכן חלק הפרנסה, שנצרך לבדוק מדרגת כל יחיד לפי בטחונו.

שאלות ותשובות

אך מצד שני, כיון שאת המהלכים המרכזיים והמעשיים עשו ועושים אחינו שלצערנו לא שמרו תומ"צ וחלקם אף היו נגד התורה ושומריה באופן מוצהר, אפשר שהיחס צריך להיות ריחוק והיבדלות.

הבהיר שאינני שואל על היחס המעשי הפרקטי שכמובן "אל תתחבר לרשע" ומחיבור לאנשים שאינם שומרים תומ"צ יכולים ואף יצאו קלוקלים גדולים. שאלתי היא על היחס הנפשי בתוכי פנימה - הודאה עצומה על מעשי ה' ונפלאותיו, או התעלמות ואף בוז וריחוק?

תשובה: יחס כפול. אור ה' המולבש בערב רב. אילו זכינו היה אור ה' מולבש בבית המקדש ומשיח. וכשלא זכינו, מולבש בערב רב, שהכל מעורב. וזהו עומק הגלות הנוראה שאור ה' נתלבש בטומאה נוראה זו. וכבר אמר הח"ח, שהסט"א "גנב" את אור הגאולה.

ובדקות, נקראים ערב רב, כי יש ישראל ויש עמלק זה לעומת זה, ויש ערב רב שהוא גם ישראל וגם שורש עמלק יחד, וזהו להט החרב המתהפכת המטעה בני אדם.

הכרת התערובת והעמדת כל כח לעצמו, זהו בירור אורו של משיח.

תהליך העלייה לארץ ישראל - פנימיותו ע"י ניצוצי הגאולה, חיצוניותו ע"י הערב רב

שאלה: מדוע לא ניתן מספיק משקל באמונה ותורה שאנחנו לומדים לתהליכים שקוראים עם ישראל בדור האחרון: שיבה לארץ, הקמת מדינה, קיום חזון נבואי תהליכי חזרה של נשמת האומה כנסת ישראל לציון, האם אין זה תהליך אלוקי?

תשובה: בודאי שיש אלוקות בכל, וכן בתהליך השיבה לציון, בפרט, ובתהלוכות ימות עולם בכלל. אולם, תהליך זה חיצוניותו ע"י "ערב רב", ופנימיותו הארת ניצוצי הגאולה שמתגלים בשורש בתורה הקדושה, ומשתשלים עד ד' אמות של הלכה, ועד לארץ ישראל בפועל. ולכך, נצרך כאן מלאכת "בורר" עצומה, להבדיל חלקי האור מקליפת הערב רב. ואם אינו עושה כן כראוי, נופל לתערובת. בא לתקן ונמצא מקלקל. מלאכה זו נצרכת חכמה רבה, ורבים נפלו בה, כנודע. ואינה מסורה לכל יחיד, אלא לחכמי הפנימיים. מומלץ לשמוע את סדרת 'דע את רעך' ו'דע את עמך'. ולברר, האם אהבת ישראל כוללת אהבת הערב רב בניצוצי נשמתם, או אף בגופם. ושם נתברר שיש ד' אהבות, אהבת הקב"ה, אהבת התורה, אהבת ישראל, ואהבת ארץ ישראל.

מצמידים לכל בחור או אברך שם של חייל שילמד ויתפלל עבורו.

ואף שראוי להתפלל על כל יהודי, זהו גופא שורש הערב רב, תערובת, שמחד זהו הצלת יהודים - יהודי, אולם מאידך נקשר מעשית ונפשית לכח הערב רב, שהרי כל צבאם בנוי על עקירת הדת, ולכך קוראים לו "כור היתוך", להשוות את כל החברה, ובמוצהר דעתם על ידי זה לחלן את החרדים, והדברים ידועים לכל מי שמכיר מעט את הדבר.

ועל ידי זה נתחזק הקשר עם הערב רב מאוד מאוד. וזהו בירור נוסף שנעשה בצד הקלוקל רח"ל, שלובשי "שמונה בגדים" נעשים שותפים בפועל "ובלב" לערב רב, ונראה להם מצוה גדולה. ויש עוד פרטים רבים של תערובת עם הערב רב, וידוע לבקי בפרטים.

ולכך נצרך לעלות לארץ ישראל בקדושה וטהרה, ללא כל עירוב כלל עם השלטון, אלא רק להיות בביתו של מלך, וכאן, יש שמירה גמורה, "ארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה", והיינו השגחה פרטית לשלמות תיקון כל אחד מישראל, שכל אחד יגיע לתכלית תיקונו באופן הראוי לו. ומצד האדם נצרך לעבוד לפני ה' בארצו, בטהרה ובקדושה בתמימות ואמונה, ובעסק התורה כפי כוחו.

באיזה אופן של עלייה לארץ ישראל אין עוברים על ה"שלוש השבועות"

שאלה: אני באמת רוצה לעלות לארץ ישראל, אני מבינה שמש"ח קרוב ואני רוצה לחזור "הביתה" עכשיו, אני יודעת שהזמן לעשות עלייה הוא עכשיו, וכרגע אני מתעכבת כי אני אומרת לעצמי שאני לא רוצה לעבור על ה"שלוש שבועות". האם הרב יכול להסביר לי מדוע בעלייה לארץ ישראל אני לא עוברת על ה"שלוש שבועות"?

תשובה: יש לעלות לארץ ישראל, ולא למדינת ישראל. ובזה אין שום איסור. ארץ ישראל ולא מדינת ישראל.

גם הגר"א רצה לעלות וגם הבעש"ט וגם הבבא סאלי וכל הקדושים. ואף הרבה חסידי סאטמר גרים בארץ ישראל.

היחס הנפשי לעלייה מהגלות לארץ ישראל - אור ה' מולבש בערב רב

שאלה: מה צריך להיות היחס הנפשי למדינת ישראל במלאות שבעים לעצמאותה? הרי זה נס עצום גדול ואדיר למעלה מן הדעת שעם ישראל אחר כאלפיים שנות גלות ומיד לאחר השואה הנוראה - קם ובנה לעצמו מדינה, ולכאורה לפי זה צריכה נפשנו להיות מלאה בתודה ושבח לקוב"ה על כל ניסיו שעשה לנו.

שאלות ותשובות

ויתרחק כמה שיותר מדרכים שהגילוי וההסתר מעורבים בהם טובא. באופן זה יעשה כעצת רבותיו למעשה.

היחס לגזירות הממשלה בארץ ישראל

שאלה: כאן בחו"ל יש הרבה דיבור בעיתונים וגם בין גברא לגברא, אודות המצב הגיוס בארץ ישראל. איך אנו צריך להתייחס לכלל זה, שאנו עומדים בגלות ערב רב? ומה יש לעשות כדי לשפר את המצב, להתפלל, או להסיח דעת מכל זה ורק ללמוד תורה?

וכן איך להתייחס אל מי שאין לו כבוד לגדול בישראל ומדבר נגדו, האם יש למחות בו משום חומר הדבר של מי שאינו מוחה על בזיון ת"ח, או שיש רק לשתוק, כיוון שהוא בגדר "שוטה" אם הוא מדבר דברי גנאי על גדול בישראל?

תשובה: אין לעסוק בזה כלל, אלא להכיר שאנו נמצאים במעמקי שער הנו"ן של הקליפה, ולכך כל הטומאות והטעויות כולם, הן במעשה והן במדות, והן בדעות הכל קיים הן בעולם החיצון והן בעולם היותר פנימי. והכל בכל מכל כל מעורב תערובת רבה שזהו מהות ערב-רב, תערובת רבה.

ולזעוק להשי"ת על הגאולה השלמה מתוך מסירות נפש.

אולם במקום שבו האדם גר, עליו להבין לצורך צורת חיי המעשה איך לנהוג.

על מנת למחות נצרך לברר את הפרטים, ולכך אין לעסוק בזה כלל, ובמקום למחות להציע להנ"ל שלא יעסוק בענין פן יכווה, זולת אם עוסק בדבר לשם שמים באמת.

ההתייחסות למקרים הקורים בשלטון בא"י

שאלה: מהי ההשקפה הנכונה לגבי העברת השגרירות של ארצות הברית לירושלים, שיש רואים בכך הצלחה לציונות?

תשובה: "ערב רב", בדור הזה מעורב בכל, ולכך כל דבר מעורב טוב ורע, ובכל דבר צריך לראות את חלקי הטוב והרע שבו. וזו עבודה של אנשי הלבב שטהרו כבר.

אולם בכללות העבודה, ניתוק מתערובת זו של ראשי הערב רב, וכמעט לא להתבונן בהם כלל, כי עצם ההתבוננות זו מהות של תערובת, ולכן לא לדבר מהם כלל. ניתוק מוחלט. ויעסוק בתערובת שבתוכו לבררה.

אין לעסוק בניצוצות הטובים הנמצאים בראשי מדינת הערב רב

שאלה: ידוע שאחד הנשיאים של 'מדינת' ישראל התקרב לקדושה באופן פנימי, כיצד צריך להסתכל על זה?

עצם השליטה בא"י - ערב רב, כל אחד מהשלטון - נידון לגופו

שאלה: ידוע בשם החזון איש שאמר שהחילונים בדורנו הם בגדר תינוקות שנשבו, ולכן היחס ההלכתי אליהם הוא שונה מרשעים. זה היה בדורו, ולכאורה כ"ש בדורנו, שכל החילונים מתגדלים בסביבה של פריקת עול תורה ומצוות ושנאה לתורה. אך לפי זה הוקשה לי, שהרי ידוע מהגר"א שבדור האחרון השלטון בארץ ישראל יהיו מראשי הערב רב, והרי כל האנשים בשלטון הם מאותו דור שגדלו בסביבה של שנאה לחיים של תורה ומצוות, ואם כן מדוע הם מהערב רב? האם משום שכאשר הם נעשים מושלים וגוזרים גזירות על דת, מתגלה הדבר שהם נשמות הערב רב ולא תינוקות שנשבו?

תשובה: חלקם מערב רב, וחלקם לא. "עצם השליטה", היא שליטת ערב רב. אולם ביחס לכל פרט יש לדון לגופו.

גלות הערב רב - עיקרו בארץ ישראל ומתפשט לכל העולם

שאלה: רציתי לדעת האם גלות הערב רב שייכת רק בארץ ישראל או גם בכל העולם כולו?

תשובה: עיקר גלות ערב רב בארץ ישראל. ערב רב מערב עשו וישמעאל, שהם שורשי אומות העולם, ומערב בתוכו אף ישראל, וזה ערב רב, הערוב הרב והגדול ביותר. ולכך עיקרו בארץ ישראל, ומשם מתפשט לכל העולם.

כיום תולדת הדבר, בישמעאל מתערב אף אדום, וכן להיפך, אולם נשאר ברוב המקרים העיקר, ולאט לאט מתערב השני. סעודיה, קטר ועוד, ישמעאל, אולם נכנס יותר ויותר תרבות אדום. וכן להיפוך באירופה, יש חלק גדול של ישמעאל, והולך וגודל בכל עת תנועה של פליטים מן אפריקה וסוריה ועוד, לאירופה.

ההסתכלות הנכונה על הבחירות לכנסת

שאלה: מהי ההסתכלות הנכונה על הבחירות לכנסת בזמנינו?

תשובה: גם לאלו המתירים ורואים בכך מצוה, היינו נצרך לעשות זאת ממקום נקי בנפש לשם שמים למען כבוד שמו ית', וזולת זה מערב נפשו עם הערב רב, שכל מהותם תערובת. וכל שאינו עושה כן בנקיות מסכן נפשו הפנימית העדינה. בנוסף לכך יש לעשות את העיקר עיקר ואת הטפל טפל ולא להיות חסיד שוטה.

למעשה יש להתנתק נפשית מכל הענין, וכל מגמתו תהא הגדלת כבודו ית"ש בכל אנפי. ולחפש יותר ויותר דרכים נקיות י"ג נפה שבהם ישקיע כל מעינו לגלות כבודו ית"ש,

שאלות ותשובות

תשובה: לא כדאי לעסוק בעניינים אלו. נצרך אדם זך מאוד ומופשט לברר את הניצוצות הנמצאים בתוך הטומאה של ראשי מדינת הערב רב, אף אלו שאינם ערב רב, כי הערב רב אין רשות לבררם. ולכך אין לעסוק בעניינים אלו אלא בתורה ועבודה.

תשובה: כתבו רבותינו שאף לובשי לבן יתכן שיהיו ערב רב. עיין בהרחבה בספר "הדור האחרון" שליקט מדברי רבותינו על כך.

בענין מנהיגי הערב רב שעליהם דיבר הגר"א

שאלה: מה הכוונה בדברי הגר"א שגלות ערב רב בעקבתא

התגלות הערב רב באופנים נוספים בימינו

שאלה: בדור יתום זה שגברים בני בליעל גם הנקראים "שומרי תורה" מנצלים נשים לתאוות ליבם בדרך הפיתוי וכו' ובמיוחד קטנות, איך יבוא הצדק על פי דין תורה שאשה פסולה לעדות, וכי על פי דין זה איש הישר בעיניו יעשה חלילה, ולא יענש כראוי לו?

תשובה: כבר הוזכר פעמים רבות שאנו נמצאים בדור שהוא בתפיסת "ערב רב", והיינו לא רק שיש ריבוי של נפשות של ערב רב, אלא שכל המציאות בתפיסת "ערב רב", דהיינו, תפיסה של תערובת, הכל מעורב, ולא רק תערובת זוטא, קטנה, אלא תערובת רבה, ערב "רב". ואחד מגילוי תערובת זו באופן נורא, הוא התערובת בין גברים לנשים, תערובת רבה מאוד. וניתן כמה דוגמאות לכך הידועות לכל בר דעת. תערובת נוראה בתחבורה ציבורית, תערובת נוראה במקומות העבודה, תערובת נוראה ברשתות חברתיות - בקבוצות חברתיות, התכתבות משותפת בין גברים לנשים. תערובת נוראה בערוצי הרדיו "החרדים", הן בין השדרנים והן בין המרואיינים והמאזינים. תערובת נוראה במפגשים משפחתיים מורחבים, וכן בהופעות של זמרים וכד', תערובת נוראה בהתנדבות בארגוני הרפואה וכד'.

ותערובת נוראה בטיפולי הנפש, גברים לנשים ולהיפך! ועוד ועוד ועוד.

ויש לידע, שאף תלמיד חכם וירא שמים וכו' נמצא בסכנה נוראה ליפול בתערובת זו, ומי לנו גדול מרב עמרם חסידא. וק"ו אצל רוב בני האדם שפחות שמורים והסכנה רבה יותר. וק"ו אצל הפרוצים יותר, מחזיקי המדיה למינה. והצער הנורא שאלו ומעין אלו הופכים להיות עסקני הציבור, בעלי דעה שמשפיעים רבות על צביון הציבור, ויש הרואים בהם דמות ודוגמא, במקום לראות בהם את הפסולת אשר בקצה המחנה.

ותולדת כך, מה שקרה בחודשים האחרונים בכמה מקרים

תערובת הערב רב - בכל צד ובכל פינה

שאלה: האם חוץ מכלי הטכנולוגיה וכן מה שהערב רב שולטים בארץ ישראל, יש עוד גילוי של שער הנ' שצריך להזהר ממנו?

תשובה: כל העולם זה שער הנ', רק שבמקומות הללו הגילוי של זה הוא בתוקף ומשם מתגלה שורש כח התערובת, אבל הכל זהו תערובות בכל צד ובכל פינה, וא"כ, צריך להזהר מכל העולם בכל דבר ובכל ענין.

מלחמת גוג ומגוג - מלחמה עם הערב רב

שאלה: האם בתחילה יתבטל הערב רב, ורק אח"כ תהיה מלחמת גוג ומגוג?

תשובה: כבר עכשיו אנו בתוך מלחמת גוג ומגוג! זו מלחמה עם הערב רב.

תערובת בכותל המערבי

שאלה: איך להתייחס אל נושא הכתות שרוצים להתפלל בכותל בתערובות אנשים ונשים, האם הקב"ה רוצה שהם יבואו להתפלל איליו אפי' באופן כזה מחמת שיש להם תשוקה להתפלל איליו שם (והאם אינם יודעים התורה ולכן להם אין להם ידיעה למה זה כ"כ רע) או שהקב"ה אינו רוצה בתפילות כאלו כלל מחמת שהוא מצוה הבאה בעבירה מצידהם.

תשובה: "תערובת" זו שורשה "הערב רב", ערב רב, תערובת רבה! ולכך רצונם במקום זה דייקא שלא זהה ממנו שכינה, כותל "מערבי", לשון עירוב, כנודע, שע"ש כן נקרא מערב מלשון עירוב, ששם מתערבים יחד כל כוחות הקדושה!

תערובת בין גברים לנשים בדורנו

שאלות ותשובות

עכשיו זהו זמן בירור גדול בין טוב לרע, בירור של תערובת של הערב רב, ובתקופה האחרונה נראה יותר ברור מי נגד ה' ותורתו ועמו, ומוכן להרוס את הכל. וזהו בירור חיצוני של הערב רב, שנראה לכל - מי אלו שאינם חלק מהכנסת ישראל. ועכשיו יתחיל בירור פנימי יותר, ולאט לאט הבירור יעשה דק יותר ויותר. ולכך ראשית על כל אחד לברר בחיצוניות ולהסיר מביתו וכו' כל טומאה, כנ"ל, ומאידך לברר בירור פנימי, האם הוא מוכן לביאת משיח, לעולם שכולו תורה וקרבת ה' ותו לא!!! ולהתנתק "מכל הפוליטיקה" לגמרי ומכל התעסקות בכל ענין שאינו כלי למנוחת הנפש והרגעתה, ולהידבק בה' ובתורתו.

המבט הפנימי על השבויים - בירור אצל כל יחיד שלא יהא מהנשבים ונכללים בערב רב

שאלה: רבים הם השואלים, מהו המסר הפנימי שהקב"ה רוצה להראות לנו על המצב של שבית השבויים, ואיזו עבודה זה מחייב אותנו?

תשובה: כאשר רח"ל נשבו כ-240 שבויים, כמנין עמלק שעולה 240, מנין שבויים שלא היה כן מאז שוב רוב בית ישראל לארץ ישראל, הלא הוא בת קול מקול ה' הקורא לנו "לשוב" אליו ית' שמו.

שביה נקראת כן מלשון שכל הנמצא בשביה כל תשוקתו אינה אלא "לשוב" למקומו ולחירותו.

עתה שרח"ל נמצאים בשביה רבים, ותולדת כך שחלק גדול מן השיח בין בני אדם הוא בענין "שבי", זה התגלות פנימית שכל יחיד ויחיד צריך לחוש את צער השכינה הנמצאת בשביה וכל בית ישראל עמה. וכשם שאלו שנמצאים בשביה וקרוביהם וכו' כמעט כל תשוקתם וכל מחשבתם "לשוב", כן צריך להתעורר בנפשנו שכל עיקר תשוקתנו תהא לשוב אליו ית' ש', לשוב מאותיות שניות ש-ב, לאל"ף, אלופו של עולם. והשבויים נחלקים לשלוש.

חלק ששבו וישבו בע"ה. וחלק ששבו מתים רח"ל, וחלק רח"ל שלא שבים ה"י. כן כל יחיד ויחיד צריך לברר נפשו שלא יהא רח"ל מאלו שאינם שבים כלל ונכללים בעמלק וערב רב, וכן שלא ישוב ח"ו כשאינן בו חיות, אלא לשוב חי לדבוק בחי החיים ב"ה.

ידועים, היא נוראה!!! ודבר זה מהוה מצב של שבר ציבורי! כי ממה נפשך, אם ישתקו או ק"ו אם ישבחו בני אדם אלו, זה גורם החלשה נוראית בחומרת ג"ע ושפ"ד שנעשה קל בעיני הציבור בכלל, וצעירי הצאן בפרט. וח"ו זה גורם לפריצות ושליחת יד בנפשם לדבר קל רח"ל רח"ל, והדבר נורא נורא נורא, ומי שחכם הרואה את הנולד, רואה את התולדות הנוראות שח"ו ח"ו יכולים לקרות מכך. ואם ידברו על כך, זה גורם להוציא את כל הלכלוך לחוץ, ועל ידי זה נעשה ניבול פה וטומאת המחשבה נורא נורא נורא, וזה הופך ח"ו ח"ו אצל כל אחד ואחד כמעט להיות חלק מן הנושאים המדוברים!!! ולצערינו יש הנוהגים כך ויש הנוהגים כך, ועי"ז נעשה כל הבעיות בכפל כפלים!

ולכך, מכל צד זה הוא שבר נורא נורא נורא שהורס עד היסוד את מה שבנו ראשונים כמלאכים. ועתה, טומאת שער הנו"ן יוצאת ומתגלת רח"ל, וזה מפורר הכל! ומי שנפשו רואה אמיתת המצב, אזי בוכה ללא הפוגות. ואנו מצפים בכל עת ובכל שעה לישועה השלמה לצאת מאפלה לאור גדול.

המלחמה שהתחילה בשמחת תורה - זמן בירור גדול של תערובת הערב רב

שאלה: במצבנו השתא ששומעים דברים שלא שמעתן אוזן (מצאי שמחת תורה תשפ"ד), קול מלחמה, דייקא בשמחת תורה, ועמך בית ישראל נמצאים בצרה ובשביה, האם יוכל הרב לבאר כיצד לראות ולשמוע את קול ה' כאן נכונה, כיצד רצונו ית' שנסתכל על המצב, ולפי זה מהי עבודת כל יחיד ויחיד?

תשובה: תשובה! תשובה! תשובה!

הקב"ה מראה לנו שמספר האנשים שמתו ונפצעו היום רח"ל, הם לפחות מספר האנשים שמתים ונפצעים "רוחנית" כל יום ויום מכח הטומאה ששולט!

יש לבדוק כל אחד ואחד ולהסיר את הטומאה מקרב ביתו וכד'. שיהא נקי! זהו הבירור הראשוני והחיצוני! בירור מכל הכלים הטמאים ומכל הלוש הטמא ומכל עיתון כל שהוא!!!

כבר נכתב בעבר בשנים האחרונות, שמאז הקורונה לא יהא זמן שקט עד ביאת משיח. וכל עין רואה שהעניינים מתגלגלים מבעיה לבעיה כל פעם מכיוון שונה!

היפרדות מהערב רב, וחיבור לאחד שבקדושה - עבודת דורנו

אופני המלחמה בכח הערב רב

לו מתירים ועוד. והוא מדרגת תערובת בענפים, בבחינת מקרה.

אולם למעלה מכך יש מדרגת "ערב רב", "תערובת רבה", ואותה א"א לברר כשאר תערובות, כי היא תערובת בשורש, בחינת מקרה דבוק בעצם. ושורשם עמלק הנקרא "אשר קרהו", מקרה.

מדרגת ערב, הוא בבחינת "ויקרא אלקים לאור יום ולחשך קרא לילה, ויהי ערב ויהי בקר". שבקר לעצמו וערב לעצמו, אולם יש נשיקה של בין השמשות. וכן בסוף הלילה, נשיקה של אילת השחר ועלות השחר.

אולם מדרגת ערב רב, מתערב הערב בתוך הבקר, מקרה דבוק בעצם. שא"א לבקר את הבקר בבחינת "בקרן טלה". לצורך בירור של מקרה דבוק בעצם נצרך אור גבוה של עצם בלתי מעורב שמכחו אפשר לברר את המקרה הדבוק בעצם. ואור זה הוא אורו של משיח. והוא בחינת מאור שבתורה, למעלה ממדרגת אור וחשך משמשים בעירבוביא.

זוהי הצורה הפנימית של הדורות האחרונים זה לעומת זה. מצד הרע כח הערב רב ולעומתו אורו של משיח שהוא אור נקי בלתי תערובת כלל של סיגים (ושורשו במאור כנ"ל). ולכך מאיר אצל לומדי התורה אור בהיר של בהירות בד"ת. מצד הכלי ע"י תוכנות שקבצו את רוב הספרים שבידינו לפונדק אחד.

ומצד האור בקל יותר ניתן להגיע לעולם ברור יותר ויותר בכל סוגיא. ולכך עיקר בירור הערב רב הוא בעסק התורה, שהרי כתבו בשם האריז"ל שדעת, גימ' ערב רב. ולכך עיקר בירורו הוא בדעת, לברר כל סוגיא באר היטב. והוא הוא עיקר בירור הערב רב.

אולם על מנת לבררם בשורש ועי"ז לגלות ברור זה אף בעולם המעשה, נצרך הארת מסירות נפש, שבוקעת עם "עצם" הנשמה, שעליה נאמר "טהורה היא", ללא עירבוב. והעושה כן דבק בהארת משיח שבעולם, ובהארת משיח שבנפש ונעשה חלק מבירורי הערב רב שזו עיקר עבודת הדור האחרון.

תורת בלבבי משכן אבנה - שילוב הכל מכח אור

שאלה: האם הרב יכול לבאר בקצרה את האופנים שבהם עלינו להילחם כנגד ה'אחד דקליפה' והתערובת של שער הנו"ן שמתגלה ע"י הערב רב, ובפרט בכלי המדיה?

תשובה: א. פשיטות ותמימות - והוא בהקבלה ל"אני חכמה שכנתי ערמה".

ב. הרכבה דקדושה - לכלול כל חלקי הקדושה בבת אחת, בתורה ועבודה, והוא כנגד כח הרע שכולל בתוכו הכל.

ג. אמונה פשוטה באין עוד מלבדו - כח "אחד" פשוט, כנגד "אחד" דקלקול.

הכנה לגאולה - הבדלות מוחלטת מהערב רב וחיות בעולם ברור

שאלה: ידוע שהעבודות והשעבוד של עם ישראל במצרים היה כחלק חשוב מההכנה ובניית עם ישראל לקבלת התורה ולהעתיק שעבודם לקדוש ברוך הוא. אם כך מה תפקיד ומהות תקופה בה אנו חיים בהכנה שלנו כיחידים וכעם לגאולה השלמה?

תשובה: לגלות תלות רק בקב"ה ולא בבני אדם, הבדלות מוחלטת מן הערב רב, וחיות בעולם ברור.

הקיום בפועל של היפרדות מהערב רב ע"י עולם ברור

שאלה: כיצד בפועל בא לידי ביטוי מה שאמר הרב שצריך להיפרד מהערב רב ע"י עולם ברור?

תשובה: הכח השולט בעולם "ערב רב" - תערובת בכל דבר. ולכך נצרך להיות כמה שיותר בעולם "ברור", ולפרוש כמה שניתן מכל תערובת. אולם אי אפשר לפרוש לגמרי, אולם לפחות להתדבק כמה שפחות בדברים שמעורבים יותר ויותר, לא רק תערובת קטנה, "ערב נערב", אלא תערובת מרובה, "ערב רב".

עיקר בירור הערב רב - בעסק התורה

שאלה: מהו גדר הבירור של הערב רב? וכיצד עושים זאת בפועל?

תשובה: יש מדרגת "ערב", והוא כח של תערובת ושם יש גדרי דין של ביטול, יבש ביבש, לח בלח, נותן טעם, דבר שיש

³ עיין בספר שער הנו"ן - בלבבי משכן אבנה, כולו עוסק בענין זה של חובת השעה והדור בפרישה משער הנו"ן דטומאה וחיבור לשער הנו"ן דקדושה.

שאלות ותשובות

אחרית הימים

תשובה: הדרך שמאירה ב"אחרית הימים", כללות של משיח בן דוד, שאף שמישיח בן דוד עדיין לא בא בגילוי, הארתו מאירה אור רב. ואין זה דרך "שלי", אלא השתמשות בהארה זו.

כללות הכל - דרך בפרטות לאחרית הימים

שאלה: ביחס לדרך של כללות הכל שמתגלה באחרית הימים שדיבר עליה הרב, כיצד האדם יכול לקחת מהגר"א ומהבעש"ט וכו' ולכוללם יחד בעבודתו, והלא כל אדם צריך להלך כפי המסורת שלו?

תשובה: זוהי דרך בפרט לאחרית הימים, שמאיר אור הכולל יחד את הכל, סוד אחדות חלקי התורה, וסוד אחדות ישראל. **שער הי"ג של האריז"ל - שורש כל השערים**

שאלה: האם הרב יכול בבקשה להסביר מהו ה'שער י"ג' של האריז"ל? האם השער הי"ג נותן לנו את היכולת לקחת מנהגים שונים מהשקפות שונות? האם אפשר לקחת את המיטב מכל הדרכים השונות של עבודת השם?

תשובה: י"ג כמנין אחד, כנודע. ובחיצוניות זהו שער שלוקח חלק מכל אחד ועי"ז מאחדם. אולם בפנימיות זהו השורש של השערים. ולכך אפשר לקחת מנהגים שונים מהשקפות שונות, אולם נצרך להיות בר דעת, כי אם אינו עושה כראוי נעשה בלבול ועירוב, וזהו ערב רב, תערובת שמערבת את הכל יחד, תערובת דקלוקול. ונצרך בר דעת שיודע לערב הדברים כראוי. ונצרך לכך חכמה רבה וידיעה רחבה ועמוקה.

שאלה: לכאורה בספרי הרב שליט"א אנו מוצאים את השילוב בין ההתבוננות של חב"ד מחד, לדיבור והשתפכות הלב של ברסלב מאידך. האם זוהי כוונתו של הרב שליט"א, לשלב ברסלב וחב"ד, או שיש כאן דרך ייחודית של בלבבי משכן אבנה שלא קשורה לברסלב וחב"ד?

תשובה: הכוונה לשלב הכל, וזה אור אחרית הימים, בחינת שבט דן שמאסף לכל המחנות. ויתר על כן לגלות את אור העצם, שזה בחינת יהודה. ולשלבם יחד, שזהו בחינת משכן שנעשה ע"י שבט יהודה ודן.

תורת בלבבי משכן אבנה - כללות הכל דקדושה כנגד כללות דקלוקול של הערב רב

שאלה: מהי הגדרת הדרך שמתגלה בתורת 'בלבבי משכן אבנה'?

תשובה: הדרך, כללות הכל. כנגד כח דקלוקול של "ערב רב" שמערב את הכל, מאחדים את הכל. כל אחד לפי כוחו עליו לאחד. ומי שמאחד יותר מכפי כוחו, נעשה עירוב ובלבול.

שאלה: הרב אמר שהדרך שלו היא הדרך של כללות הכל, האם זוהי ה'דרך הכוללת'?

תיקון הערב רב

תיקון הערב רב - כילויים

שאלה: האם לערב רב יש תקנה לחזור בתשובה?

תשובה: אם רובו ערב רב - לא, אם מיעוטו - כן.

תיקון ניצוצי הערב רב - ע"י מסירות נפש

המשך שאלה: ואם כן, כיצד זה נעשה?

תשובה: ע"י מסירות נפש נבדל חלקי הערב רב מנפשו.

השורש של מחיית הערב רב ע"י מסירות נפש - כי הוא כנגד קוצו של יו"ד

שאלה: מהו המקור לדברי הרב שאם אחד חושש שיש ערב רב בנפשו יש לו לקיים מחיית עמלק על אותו חלק בנפשו ע"י שהוא יהיה מוכן למסור את נפשו על קידוש ה'?

שאלה: הרב אמר שהתיקון למי שיש לו ניצוץ של ערב רב בנשמתו הוא, להיות מוכן למסור נפשו על קידוש ה', ואז יתקיים בו מחיית עמלק בנפש. וההבנה שלי בזה היא, שע"י מסירות נפש למיתה האדם מתבטל לה' ואז הוא מתכלל בה', ושם יש תיקון להכל. ולפי זה יוצא, שגם לרע גמור יש תיקון, ע"י מסירות נפש, ומדוע נאמר על הערב רב ועמלק שאין להם תיקון?

תשובה: תיקונם הוא כילוי, אין להם תיקון בקיום אלא בביטול. וזה עומק מצות מחיית עמלק, כי מחיתו הוא תיקונו כי שורשו החלל הפנוי, בהעדר.

האם ערב רב יכול לחזור בתשובה

שאלות ותשובות

לקבל תיקון לנפשם? לדוגמא שמעתי בשם הרמ"ע מפאנו שושתי נתגלגלה בפרה שלא רצתה לעבוד של שבת ואז כעס בעל הפרה (שהיה גלגול אחשורוש) והרג הפרה, וזה היה מתקן חטאה על שאנסה הנשים לעבוד על שבת. למה א"כ רשע גמור כושתי זכתה לתיקון לנפשה?

ב) ואגב האם לגבי ושתי י"ל משום שמבואר בספה"ק שושתי הוא כנגד קליפת נגה, וכמו שיכולים להעלות קליפת נוגה לקדושה, כמו כן ושתי שהיא קליפת נגה זכתה לעלות לקדושה בגן עדן?

ג) ובאמת יש לשאול מה הכוונה שושתי הגיע לתיקון, האם זאת אומרת שאח"כ עלתה לגן עדן?

ד) הנה בימים אלה יש הרבה סתירות בנפש והרב מבאר משום שרוב הדור הם ריבוי של נשמות בגוף אחד. האם לפי"ז שייך לומר שיש נשמות של רשעים גמורים ויש נשמות של צדיקים גמורים (או עכ"פ נצוצות) שחיים ביחד בתוך נפשינו, וזה הסיבה שיש לנו משיכות לדברים הרעים ביותר וגם משיכה לדביקות בה' ולהכלל בהקב"ה וכו' וכל מעלות הצדיקים?

ה) האם הגדרה זו נכונה, שכל א' מאיתנו הוא צדיק גמור, חלק אלוך ממעל, יחידה, רק שיש "אחרים" הדרים בתוכינו שהם אינם צדיקים גמורים, ורשעים, שהם למטה מבחי' היחידה שלנו? האם באמת כל יהודי צריך להגדיר עצמו "אני נשמה" או "אני יחידה"?

שבעצם אנו יחידה, אבל זהו רק באור מקיף, וא"כ אפשר שאיננו יכולים להגדיר עצמנו כ"יחידה" אם לא מגיעים להארת היחידה, אמנם מאידך זהו כל מציאתנו הפנימית, כיון שכולנו באמת רק כלי לאור א"ס, וא"כ לפי"ז לכאורה נכונה ההגדרה שאנחנו "יחידה", והנ"מ הוא עצם מאד, אם האדם צריך להגדיר עצמו כיחידה או לא. ובאמת השאלה הוא, כשהרב מבאר ב"דע את עצמך" שכל יהודי צריך להגדיר עצמו כ"אני נשמה", חלק אלוך ממעל, האם הכוונה רק לנשמה או ליחידה?

תשובה: א. תיקון חלקי, לניצוצות הטובים שבהם.

ב. חלקי הטוב שבה.

ג. כנ"ל.

ד. כן! וכן מפני שכללות ההפכים נגלה בבת אחת, כמראה הבזק.

ה. להגדיר עצמו כיחידה, נצרך הארת משיח שבנפש. ולכך בנינו את סדרת דע את עצמך על אני נשמה.

תשובה: שורש ערב רב, כנגדו קוצו של יו"ד, ובקלקול זהו חלל הפנוי, ובתיקון מיתה על קידוש השם.

על ידי מסירות נפש ניצוץ הערב רב בטל ונכלל בקדושה

שאלה: אם יש ניצוץ ערב רב בתוכינו וגם יש חלק של צדיק גמור בתוכינו, ואנו בוחרים להגביר חלק הצדיק שבתוכינו על הערב רב שבתוכינו, האם זה עליית הניצוץ ערב רב שבתוכינו לקדושה, ואז חלק הרע הזה מקבלת תיקון, או היחס הוא שאנו צריכים לכלות ולמחוק הערב רב, ואז חלקים של ערב רב שבתוכינו נופלים מאיתנו ואז אנו נשארים רק עם חלקי הצדיק שבתוכינו?

תשובה: בטל, ונכלל בקדושה, בסוד כלות, כילוי, התכללות.

תיקון הערב רב בשורש

שאלה: מהי מהות צורת התיקון של הערב רב בשורש?

תשובה: שורש הכל קו - צמצום, יש - אין, חיוב - העדר. ושורש ישראל, יש-רל"א, כנודע. ושורש עמלק, העדר. ולכן יש מצוה לכלותו ולהשמידו, כי זהו מהותו ושורשו, דבקות בצמצום, בהעדר, בחלל הפנוי. והערב רב מנסים לערב (זהו לשון ערב רב, תערוכת) יש ואין, חיוב והעדר. ונצרך להבדיל, ולהחזיר כל אחד לשורשו.

כיצד תתגלה מלכותו ית' ברע אם הוא יתכלה לעתיד לבוא

שאלה: בכתבי חב"ד וגם בלקוטי מוהר"ן מבואר שתכלית הבריאה היא שתתגלה מלכותו ית' אף בקליפות, וזה יהיה לעתיד לבוא, ואז גם הקליפות ידעו מהאלוקות. לפי"ז, לעתיד כל הקליפות תמאות יודעים מאלוקות, וכ"ש הערב רב שהם רק תערובות טוב ורע, שהם יודעו מאלוקות. אמנם אם הרע יתבטל לעתיד, כיצד יהיה גילוי מלכותו ית' על הקליפות? שהרי אם הם יבטלו ויתכלו אז אינם קיימים להכיר את אלוקותו ית'?

תשובה: כח הרע, כח הכילוי, תיקונו - כילוי. ועצם הכילוי זה גופא הגילוי.

כח הכילוי, העדר, הוא מהות נבראת, "בורא חושך", ושורשו בצמצום ראשון. וכשם שכח ה"קו" כח גילוי, דירה בתחתונים, כן כח הצמצום, הוא כח של גילוי בעומקו.

תיקון לרשעים ולרע שבתוכינו

שאלה: א) מה עומק הדבר המבואר בספה"ק שלפעמים הנפשות של רשעים ארורים שבבריאה מתגלגלים עוד

הדפסות חוזרות בחנויות הספרים

בקרוב!

336 עמודים
18 פרקים

פני האב

עולמה הפנימי
של אישה בימינו

ליקוטים - בא

**גַּם הָאִישׁ מִשֶּׁה גָּדוֹל מְאֹד בְּאַרְץ מִצְרַיִם
בְּעֵינֵי עַבְדֵי פְרַעָה וּבְעֵינֵי הָעָם (שמות פרק מג פסוק יב)**

ע"י שרף ולא ע"י שליח, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו" - כאן טמון ה"רזא דאחד!"

כאשר אדם מסתכל על חבירו מצד דעותיו, הרי ש"כשם שפר- צופיהם שונים, כך דעותיהם שונות". אבל כאשר האדם מסתכל עמוק פנימה לנפש הישראל, הוא רואה שם את בורא-עולם, את הקב"ה בכבודו בעצמו, את ההשראה האלוקית שקיימת בכל יחי דה ליחדך דנפש ישראל, ומצד כך - ישנו מבט של אחדות לאחד את כל הנפשות. האחדות בנפשות דכנסת ישראל, היא מצד ההת- גלות שהיתה בליל התקדש החג, הגילוי של הבורא ית' בנשמתם של ישראל. זהו השורש של "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפ- לאות", שיש כאן את הבכח לאחד את כל הכנסת ישראל. ההת- גלות בנפש היא הגאולה העתידה ששורשה בליל התקדש החג.

והרי שבליל התקדש החג מוטלת עלינו עבודה נוספת. מלבד העבודה הידועה, שהיא ההתקשרות ליציאה שעברה, יש עבודה לשרש דגילוי של היציאה דלעתיד, וצריך להכיר מהי הגאולה ולהתחבר לשרש הגאולה בפנימיות.

כח הגאולה דלעתיד, הוא הכח לצאת מהאני. כל זמן שיש אני, ש"אנכי עומד בין ה' וביניכם", כל זמן שה"אנכי" - הדעת - קיימת, הרי ש"דעותיהם שונות", ומצד כך לעולם לא תתגלה אחדות פשו- טה.

רק מצד הבחינה של "א-ל דעות" (כלשון הרמב"ם), מצד דעת עליון, דעת הנועלם - מצד כך יכולה להיות השתוות בדעות, כיון שאין זו דעת דידיה, אלא היא "מדעת קונו" (כלשון חז"ל).

גאולת מצרים, אף שהיתה גאולת הדעת, אבל היתה זו גאולת הדעת הפרטית של כל נפש ונפש, ומצד כך עדיין דעותיהם שונים. וידועים דברי חז"ל (הובאו ברש"י שמות ב, יד) עה"פ "ויירא משה" - "דאג על שראה בישראל רשעים דלטורין, אמר: מעתה שמא אינם ראויין להגאל". הרי שיש את הנקודה של הנפרדות. ואף שבסופו של דבר נגאלו, אבל "וערב רב עלה עמם", שהוא סוד הפירוד. ערב רב הם בחינת דעת [כמש"כ האר"י ז"ל שערב רב הוא בגימטריא דעת]. הרי שגם לאחר גאולת מצרים, עדיין קיימת בעם ישראל בחינה דפירודא בתוך הדעת, כי מתגלה רק הדעת התחתונה. אבל שורש הגאולה העתידה הוא ביטול הדעת והתגלות דעת בוראו - "יש בו מדעת קונו". ההתגלות של הבורא מולידה דעת. "ויטו שכם אחד לעבדך", "ומלאה הארץ דעה את ה'". כאשר ישנה התגלות של "דעת קונו", מתגלה אחדות בתוך הכנסת ישראל.

והרי, שעבודת היום מתפרשת בתרתי: מחד, יציאת ההרגשים מן המיצר, לקבל חיות דקדושה. אבל עדיין אפשר שתהיה לאדם חיות דקדושה, אך הסתכלותו מצומצמת מאד. הוא עלול להיתפס לנקודה של קנאות. ועליו לדעת שקנאות היא בסה"כ התלבשות.

אהבת ישראל נאמרה אפילו על הרשע שברשע, אף שאיננו נוהג כשורה. "כנגד ארבעה בנים דברה התורה", כשאחד מהם הוא הבן הרשע. הרי, שאף שהוא רשע, מ"מ הוא נקרא "בן", הוא לא נכלל חלילה בכלל העכו"ם. כי מצד "לבלתי ידח ממנו נידח" שנאמר על הגאולה העתידה בעיקר, ישנה התגלות שגם הרשע נכלל בא- רבעה בנים. ואף שבגאולה שעברה "אילו היה שם לא היה נגאל", אבל מצד שלמות הגאולה, הרי שכולם יש להם חלק לעולם הבא. (ספר בלבבי משכן אבנה, ח"ו)

וזה נאמר לאחר מכת חשך, לפני מכת בכורות. הענין. משה בחי- נת גואל, בחינת כתר. ועכשיו לאחר מכת חשך, כנגד ספ' חכמה, נשאר רק כתר. ולכך, כולם הכירו בכתר דקדושה, כי בטל להם כל המחיצות. חוץ מפרעה, שהוא כתר דטומאה, ולכך עדיין לא נתגלה לו כתר דקדושה. רק במכת בכורות, נתגלה כתר דקדושה, ובטל כתר דטומאה, פרעה, ואז גם הוא הכיר בכך. (ספר קול דממה דקה)

יציאת מצרים

שבת יש בה ב' בחינות: (א) זכר למעשה בראשית. (ב) זכר ליי- ציאת מצרים. והנה כתבו בספה"ק, שיש ב' בחינות של ראשית: כתר, וחכמה.

והנה בתחילת מעשה בראשית כתיב, "בראשית". ובתרגום: "בחוכמתא", בחינת חכמה. א"כ בריאת העולם הוא בחינת ראשית דחכמה.

אולם יציאת מצרים, הוא בחינת ראשית דכתר, שנגלה בו הקב"ה, ובטל בכור דקליפה, שהוא חכמת מצרים - והוא ע"י גילוי הכתר.

וכנגד כך בשבת יש ב' בחינות. ראשית דחכמה, וראשית דכתר. ומצד ראשית דכתר, אמרו 'כל המענג את השבת זוכה לנחלה בלי מצרים', בלי מיצרי החכמה. (ספר קול דממה דקה)

בגאולת מצרים כתיב (הגש"פ) 'לא ע"י מלאך, ולא ע"י שרף, ולא ע"י שליח, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו'.

לעומת זאת בגאולה העתידה, יהיה בבחינת "למעני למעני אעשה". כלומר, "בעצמו", ללא "בכבודו". כבודו - היא הנקודת החיצונית של העצמיות, ובגאולה העתידה לא יהיה גילוי של החי- צוניות, של הכבוד, אלא גילוי של הפנימיות, של העצמיות.

והענין, שהרי כתיב "כל הנקרא בשמי, לכבודי בראתיו" וגו'. (יש- עיה מג, ז) ולאחר שיתגלה תכלית הבריאה, "לכבודו", כבודו ית' ש, אזי יתגלה שיש תכלית נעלה מזו, והיא - גילוי עצמותו ית' ש: דבקות בעצמותו. (ספר בלבבי משכן אבנה, ח"ה)

מהו סוד האחדות של הגאולה העתידה, שהוא נעוץ ביציאת מצ- רים של העבר?

על גאולת מצרים אומרים אנו בהגדה: "ויוציאנו ה' ממצרים, לא על ידי מלאך ולא על ידי שרף ולא על ידי שליח, אלא הקדוש

ברוך הוא בכבודו ובעצמו". פשוט וברור הדבר, שכל דבר הוא בבחינה של עולם, בחינה של זמן ובחינה של נפש, כידוע. מהי ההתגלות דגאולת מצרים בנפש בבחינה זו של "לא ע"י מלאך, לא ע"י שרף ולא ע"י שליח, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו"? בגאולה דנפש מתגלה, שבליל התקדש החג ישנו גילוי של אלוקות בכל נפש ונפש. "לא ע"י מלאך, לא ע"י שרף ולא ע"י שליח", אלא הפניה היא לבורא עולם בכבודו ובעצמו! אם אדם לא חוסם את ההתגלות, הרי שזוהי ההתגלות של ליל התקדש החג.

והנה, כל זמן שיש 'אני', הרי ששייך נפרדות בין אדם לחבירו. ישנם מלאכים מיימינים וישנם מלאכים משמאילים, כמבואר בדברי חז"ל. אבל כאשר ישנה התגלות של "לא ע"י מלאך, לא

כחצות הלילה

"כי אשב בחושך הוי"ה אור לי", דיקא. כי כל זמן שיש אור של עוה"ז, אין מקום גילוי לאור של הקב"ה כביכול. ורק כאשר כי "אשב בחושך", שנסתלק אור העוה"ז, אזי "הוי"ה אור לי", כי יש לו מקום לשכון. וזהו הסוד שהקב"ה נגלה במצרים במכת בכורות בחצות לילה דוקא, כי נודע כי נקודת האמצע היא הנקודת דה החשוכה ביותר (אף שמצד הראות לפני עלות השחר חשוך ביותר, זה מצד החיצוניות. אולם מצד הפנימיות, בנקודת האמצע חשוך ביותר. וכן הוא בחורבן הבית שאחר אלף שנה ויותר מחורבן הבית שהוא נקודת האמצע של החורבן לערך אזי היה חושך גדול כמ"ש בספה"ק, ומנגד אמרו חז"ל שהדור האחרון דיקא הוא החשוך ביותר, ותשובת הדברים, שזה מצד הפנימיות וזה מצד החיצוניות, וד"ל). וכאשר יש את ה"כי אשב בחושך" בשלמות, אזי הוי"ה אור לי דיקא. (ספר קול דממה דקה)

צריך להבין מדוע דוקא נצרך שהקב"ה יצא בחצות לילה בדיוק? "חצות" - לשון חצי, חלק, כלומר כל דבר שאינו שלם. היפך החלק- הוא ענין השלמות הנקרא "כל". יעקב אבינו אמר (בראשית לג, יא) "וכי יש לי כל" - שלמות. שורש הדברים נעוץ בששת ימי בראשית והשבת. בששת ימי בראשית, נברא בכל יום חלק מן הנבראים ונגלתה מדת "חצות" - חצי, חלק. אולם בשבת, נתגלה מדת "כל" - "ויכולו השמים והארץ" וגו' (בראשית ב, א). "ויכולו" - לשון כילה, גמר, "כל". מדת השלמות "כל".

זהו סוד גאולת מצרים הנשלמת במכת בכורות. המכה נעשתה דוקא "כחצות לילה". סיבת הדבר: לבטל את בחינת חצות, חלק, ולגלות את "אני יוצא בתוך מצרים". לגלות את ה"אני" של הקב"ה שבו ורק בו שייך שלמות. ואז יתגלה מדת "בתוך מצרים", "אני יוצא בתוך מצרים", בתוך המיצרים, שאין מיצר כלל. מיצר עניי-נו- הגבלה, וממילא אם יש גבול - יש חסר ואין שלמות. ובמכת בכורות נתגלה: שבתוך המיצר, הגבול, החלק, נתגלתה שלמותו ית"ש, מדת "כל". נתגלה שהמיצר והחסר אינו אלא בחיצוניות, אולם בפנימיות - יש את הקב"ה, את ה"כל"!!!

סיבת גלות מצרים, מובא בספה"ק שהוא תיקון ק"ל שנה שחטא אדה"ר ופגם במדת היסוד הנקראת "כל". ולכך, תיקון לזה היה תחילה יוסף הצדיק שירד ראשונה למצרים ונתנסה שם במדת היסוד, וסוף גלות מצרים היא כאשר מתגלה מדת "כל" בטהרתה ושלמותה. ולכך, במכת בכורות שנתבטל בחינת "חצות" ונתגלה מדת "כל", ניתקן גלות מצרים ויצאו לחירות.

לגבי מדת היסוד אמרו, "מרעיבו שבע" וכו'. הענין "מרעיבו", הוא בגילוי מדת העצם של מדת היסוד הנקראת "כל". וכיון שמהותה: כל- אינה חסרה כלום. כלומר, "המרעיבו" אינו נובע מרצון להיעיב, אלא מגילוי עצם המידה שלא חסר לה כלום והיא כוללת הכל. והבן. (ספר בלבבי משכן אבנה, ח"ה)

כחצות הלילה אני יוצא בתוך ארץ מצרים

הענין, במכת בכורות התחיל להתגלות בחינת כתר. ותחלה נגלה בחינת מלכות שבכתר, וזה בחינת דוד שבחינתו חצות לילה. ולכך כתיב "אני", בחינת מלכות שנקראת אני. ולכך מת כל בכור, כי נגלה הראשית האמיתי שהוא הכתר, וכל ראשית אחר בטל. (ספר קול דממה דקה)

אני יוצא בתוך ארץ מצרים

במצרים תחלה היה מכת חשך, ולאחר מכן מכת בכורות. עומק הדבר. יש ע"ס [עשר ספירות] כנודע, והם בחינת הארות. ספירה

לשון ספיר, הארה. מעל בחינה זו, יש את החשך היסודי, כמ"ש הרמב"ן בריש ספר בראשית. והוא בחינת "ישת חשך סתרו", והוא עליון וקדום למדרגת "ויהי אור". והוא בחינת שתיקה. כלומר יש עשר מאמרות, עשר דיברות, בחינת אמירה, דיבור. מעל בחינה זו, יש בחינת שתיקה, שהיא השתקה של האמירה והדיבור.

וביאור הדברים: כי הע"ס הם לבוש לא"ס. והכלל היסודי הוא, שבכל מעבר מן 'יש' ל'יש', מוכרח 'אין' בינתיים. וכן הכא, במע' בר מן הע"ס, עשר הארות, לא"ס, ה'אין' בינתיים הוא בחינת חשך, "ישת חשך סתרו". שהוא הלבוש הדק המעלים את השגת הא"ס, ועל גביו יש את לבוש הספירות, הארות. וכאשר זוכה האדם לה: שיג החשך, אזי החשך נעשה פנימי והא"ס מקיף. המשכיל יבין, שבפנימיות כל אור הוא חשך, וכל חשך הוא אור. כי האור הוא מעלים את האמת הפנימית, שהוא חשך.

ולכן במצרים קדם מכת חשך למכת בכורות. מכת בכורות - בחינת גילוי הא"ס, "אני יוצא בתוך ארץ מצרים". וקודם לכן, החשך, בחינת "ישת חשך סתרו", כנ"ל.

ובפנימיות, זו הקבלה לידיעה ובחירה. כי יום בחינת פעולה, בחינת בחירה. משא"כ לילה, חשך, בחינת שינה, בחינת שתיקה, בחינת ידיעה, והבן. (ספר קול דממה דקה)

אני ה'

מצרים אינו רק ענין של שעבוד גשמי, ועיקרו השעבוד הרוחני. עד שאין גילוי של "אני ה'" - "אני ולא מלאך אני ולא שרף אני ולא שליח, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו" - עדיין קיימת הבחינה של "מצרים". הגאולה לא באה אחרי "דס", לא אחרי "צפרדע" ולא אחרי שאר המכות. רק במכת בכורות יצאו ממצרים, כי אז התגלה בשלמות ה"אני ה'". אבל קודם הגילוי זהו מצב של "מצרים"!

והן הן הדברים בנפש האדם: כל זמן שנפשו של האדם אינה נמי צאת במצב של גילוי "אני ה'" בלבו של האדם, כל זמן שאינו חש את הקב"ה בבחינת "פנים בפנים דיבר ה' עמכם" - הריהו נמצא עדיין ברמה מסוימת של מצרים, ברמה מסוימת של מיצר!

ואם כן, בכל רגע, בכל עת ובכל שעה, מוטלת על האדם מצוה מדאורייתא להתפלל, כי זוהי עת צרה! לא צרה בגשמיות, אלא בעיקר צרה של הנפש, שהנפש רחוקה מקונה!

כשאדם אינו זכאי והוא לא מבין שזהו מיצר, ח"ו הקב"ה שולח מיצרים גשמיים שיעוררוהו להשכיל ולהבין שהמיצר האמיתי שיש לו הוא חוסר קרבת ה', חוסר חיות כפשוטו עם הקב"ה!

נמצא, שבכל רגע ורגע מהיום צריך אדם להיות כמו שאמרנו במהלך של "ולואי ויתפלל האדם כל היום כולו".

כל זמן שלא היתה אצל ישראל במצרים הבחינה של "וייאנחו ויזעקו ותעל שוועתם", לא התחיל תהליך הגאולה. רק כשהם הגי' עו למצב של "וייאנחו", "ויקוצו", כשכבר לא היה יותר כח להישאר במצב של ה"מיצר", וזעקו מקירות לבם אל הרבש"ע שיגאלם - רק אז הוציאים הקב"ה ממצרים!

כאשר אדם ירגיש שהמיצר האמיתי שהוא נמצא בו, אינו המצרים של עולם החומר, של הגשמיות, אלא שאינו חש את הקב"ה, ומלבו תבקע הזעקה הנוראה של בקשת הגאולה מ"מצרים", ודאי יתקיים בו גם השלב הבא: "ותעל שוועתם אל האלוקים", ויזכה לגילוי ה' בלבו. (ספר בלבבי משכן אבנה, ח"ד)

דעת תבונות

כל דבר בבריאה בנוי באופן של דבר והיפוכו, אור וחושך, שמים וארץ, חם וקר, לח יבש, וכן על זה הדרך, והוא ית"ש אינו מעין בחינת הנבראים ח"ו שבנויים שכל דבר בנוי באופן של דבר והיפוכו, אלא הוא הויה אחת מוחלטת בלי היפוך. ויתר על כן:

שאינ לו מונע,

אין מעכב על ידו לפעול, בבחינת 'מי יאמר לך מה תפעל'. ואף הבחירה לא מונעת בפניו, כמו שנתבאר לעיל בהרחבה.

ולאפוקי מכל אותם הסברות שזכרנו. נמצא, שלא די לקיים בו ית' הטוב, אלא שצריך לשלול ממנו ההפך.

כמו שהוזכר, כל דבר בבריאה בנוי באופן של דבר והיפוכו, והוא יתברך שמו כביכול אין היפך לו. ומצד כך אומר כאן הרמח"ל שמה שצריך לשלול הוא: שאין דבר היפך לו.

נתבארו כאן שלושה חלקים: חלק ראשון - האמונה שאין עוד מלבדו - היה הוה ויהיה. חלק שני - שאין היפך לו, לעור מת הנבראים שנבראו באופן של דבר והיפוכו. חלק שלישי - שאין מונע לו.

לפי זה, היחוד בא לגלות את שני החלקים הללו: שאין מונע לו, ואין היפך לו. שאין מונע לו, כלומר, שהוא היחיד ששולט, הוא עשה ויעשה לכל המעשים, זוהי הנהגת היחוד, שהכח היחיד זה הוא יתברך. אבל יתר על כן, היחוד מגלה, וכפי שיסביר הרמח"ל כעת בהרחבה, שאין היפך לו, לא כמו הנבראים שכל דבר בנוי באופן של דבר והיפוכו*.

ונדגיש, שזה עומק גילוי היחוד. לא רק שאין מונע לו, שהוא עשה ויעשה לכל המעשים כולם, שהיפך היחוד אומר שנמסרה הבחירה לנבראים, והיחוד מגלה שאין שליט אלא הוא, וזו הפשטות. אך בעומק היחוד מגלה יתר על כן, שהוא ית"ש אינו במדרגת הנבראים שבנויים באופן של דבר והיפוך, כן, אלא הוא הויה מוחלטת שאין היפך לו.

כעת יבאר הרמח"ל את הדברים שלב אחר שלב:

אך כל שאר המעלות שנוכל לחשוב בו - אין שייך בהם ההפך כלל. פירוש, דרך משל: בגדר החכמה אין שייך הסכלות, כי הלא חכמה יגדור אותה מה שהדעת מלא מציורי הדברים על יושרם. בדרך החסידות אין שייך הרע, כי גדרו הוא - לעשות טוב עם הכל. אך בגדר היחוד שייך ההפך, כי גדרו הוא - יחוד (נ"א יחיד) שאין אחר עמו.

לז) אמרה הנשמה: לזה אני מצפה בתאוה רבה, לשמוע איך מן גילוי היחוד ימשכו כל אלה.

בגילוי היחוד, יושלמו כל החסרונות כולם, ויתגלה קיבול השכר השלם. וגילוי היחוד עצמו לאדם, הוא הוא עומק השכר.

לח) אמר השכל: הנה מה שאנו צריכים להבין הרבה, הוא ענין החסרונות האלה הנמצאים בבריאה, ענין הרעות הנמצאות בה, שהם ענינים שלא כחק שלימותו ית', וכמו שביארנו,

כמו שנתבאר לעיל, הקב"ה ברא בריאה, אבל הוא יכל לברוא אותה לפי שלימותו שלו, אבל הוא לא ברא כך את העולם, אלא הוא בראו עם חסרונות, ותולדת החסרון יוצר גם רע בפועל. וכל זאת, מפני שרצונו יתברך שמו שתמסר לאדם הבחירה, כדי שעל ידי יגיעתו בעצמו הוא יקבל את הטוב, שהטוב יהא לו בבחינת 'נהמא דכיסופא', וכן על מנת שהטוב לא יהיה טוב חיצוני, אלא טוב עצמי, שהאדם עצמו יוציאו מהכח לפועל.

אשר על כן נכשלו במ הפושעים, איש לפי דרכו הרעה, וכמו שביארנו לך למעלה: כי ודאי לפי שלימותו ית' לא היה לו לעשות אלא טובות לבד.

שהרי נראה לבני אדם, שאם יש רע בבריאה, זה סותר לאמונה הפשוטה שהקב"ה כולו טוב, ולכן נכשלו בה הפושעים איש לפי דרכו הרעה, ככל חמשת החלקים של הטעויות שנתבארו לעיל.

אמנם עתה אבינך הכל על בוריו בס"ד.

כעת יסביר הרמח"ל את העומק של יסוד תורתו, שכל עיקר גילוי הבריאה היא גילוי יחודו יתברך שמו, ומהו העומק של המהלך הנקרא 'יחודו יתברך שמו'.

הנה, כשאנו אומרים שהקב"ה הוא יחיד, הלא אנו מבינים שאין זולתו,

שאינ עוד מלבדו, רק הוא נמצא. ויתר על כן:

שאינ הפך לו,

* ובעומק, זה אחרית המועדים דרבנן - 'פורים', שהוא בחינת 'ונהפוך הוא', שכלפי הקב"ה מתגלה שאין לו היפך.

הרי, שגדר שאר המעלות הוא קיום הטוב מצד עצמו, וגדר היחוד הוא שליטת הרע.

כאמור, גילוי היחוד בא לגלות שאין היפך למציאות הבורא ויתברך שמו, ולפיכך, הוא מניח בתוכו את ההיפך, ושולל אותו.

ונבאר. כמו שנתבאר, חיצוניות הנהגת היחוד מגלה, שאין שליט אלא הוא יתברך שמו, אין מונע לו. פנימיות הנהגת היחוד מגלה, שאין היפך לו, ואין היפך לו כלומר, שיש צד של היפך, ואת הצד הזה באה פנימיות הנהגת היחוד לשלול. וזה עומק הנהגת היחוד, שאינה מגלה מדרגה שלמעלה מההיפך בלבד, אלא היא מגלה את השלילה של ההיפך.

לפי זה ממשיך הרמח"ל ואומר, שאם הגילוי היה רק גילוי של מדרגת חכמתו, אזי חכמתו הייתה מתגלה, אך לא מונח בגילוי חכמה גילוי נוסף - שאין היפך סכלות. וכן אם הגילוי היה מגלה את מידת חסידותו - טוב, זה לא מגלה שיש את ההיפך של החסידות - רע. אך באמיתת הדבר, גילוי היחוד מגלה דבר והיפוכו, ושולל את ההיפך.

עומק גילוי הבריאה - הגילוי שהוא ית' נבדל מאיתנו

היא מהחכמה של הבורא, וכן החסידות, וזהו סוג של גילוי הבורא אלינו. מצד כך, הבורא ממשיך שפע לנבראים, והכרת הנבראים את הבורא היא באופן שהשפע החיובי של הבורא נמשך אליהם. אך כאמור, לא זה עיקר גילוי הבריאה. עיקר גילוי הבריאה הוא במה שאנו נבדלים ממנו, במה שהוא מרוי מם מאיתנו, ה'קדוש ברוך הוא', קדוש מלשון מובדל ומופ' רש, כדברי תוס' בתחילת מסכת קידושין (ב ע"ב).

לפיכך, הגדרת מציאותו יתברך שמו שמובדלת ממציאותינו שלנו - זה נקרא גילוי היחוד.

ולכן אין עיקר הגילוי הוא גילוי חוכמתו וחסידותו ורחמי נותו ושאר כל מידותיו, אלא עיקר הגילוי הוא גילוי היחוד שמגלה שאנו בנויים באופן של 'דבר והיפוכו', והוא מופשט ומרומם מאותה מדרגה שנקראת 'דבר והיפוכו'.

ועומק צורת גילוי היחוד היא, שאנו מעמידים שני צדדים, ומגלים את הצד העליון שמעליהם. ונבין, שזהו עומק הענין שנמסרה לנו בחירה. ודאי שישנם הגדרות רבות לכך, אך הגדרת אחת יסודית מהו עומק בחירת האדם לעניינו: כי הוא בנוי בצורה של 'דבר והיפוכו', והבחירה מגלה בכל דבר 'דבר והיפוכו', שאפשר לבחור או כך, או הפוך. משא"כ ידיעתו שלמעלה מבחירתנו הגדרתה, 'למעלה מדבר והיפוכו', שזהו עומק מציאות הבורא יתברך שמו.

לפי זה נבין ביתר עומק: מדרגת נפש האדם היא - לתפוס תפיסה של 'דבר והיפוכו', עומק גילוי הבורא הוא - 'אחד שלמעלה מההתחלקות'. ההתחלקות הראשונה של כל דבר היא 'דבר והיפוכו', אחת דיבר אלוקים - שתיים זו שמעתי, "אנכי" - חיוב, "לא יהיה לך" - שלילה, אך מצידו יתברך שמו - הכל 'אחד'. זה נקרא 'למעלה מדבר והיפוכו', זהו 'ה' אחד ושמו אחד", "ה' אחד" כוונת הדבר, שהוא למעלה מדבר והיפוכו, למעלה ממדרגת הנבראים, כביכול 'אחד בעצם'. וכאשר

לפי זה, נבין סוגיא עמוקה מאוד.

בבריאה, ישנם שני סוגים של גילויים. הגילוי הראשון הוא גילוי מידותיו ית', כגון, גילוי של חכמתו יתברך שמו, 'אנת חכים ולא בחכמה ידיעא', שזו התורה הק' - 'תורת אמת נטע בתוכנו', שמעט ממנה הוא גילה לנו - 'אפס קצהו תראה'. וכן, גילוי של חסידותו ית"ש, חוק הטוב להיטיב, שזוהי הטבתו, וכן על זה דרך בשאר כל מידותיו.

מידת החכמה שמתגלה לנו, נקראת מידת 'אורך', הדבר מתארך, כלומר, שמחכמתו ית' שמו נעשה אורך שפע, ומגיע אלינו, וזהו כח השפע. ממידת חסידותו יתברך שמו אנחנו נהיים חסידים, מתגלה חסידותו. וזה נקרא 'הידבק במידו תיו, מה הוא רחום אף אתה רחום'. ממידת חכמתו אנו מקב' לים חכמה, 'יהיב חכמה לחכמינ', מחכמתו הוא משפיע עלינו חכמה, זה אורך, שפע, הדבר ממשיך ומתארך ומתפשט, 'אריך', הדבר מתפשט, וכן מחסידותו, וכן משאר מידותיו. הוא חכם, הוא חסיד, הוא רחום, חכמתו חסידותו ורחמנותו ממשיכה ומתגלה אלינו.

אולם, זהו אופן אחד של גילוי הבריאה, אבל לא זה עומק גילוי הבריאה.

מהו עומק גילוי הבריאה?

במה שהוא ית' נבדל מאיתנו?

כלומר, עומק גילוי הבריאה, הוא לא במה שהוא משפיע אלינו, אלא במה שהוא 'נבדל' מאיתנו. זה נקרא כח של הע' תקה, 'עתיק', הדבר נעתיק, מה שאנו תופסים במדרגתנו שלנו - אנו לא תופסים בו.

צריך להבין, יש כאן שני קווים יסודיים מאוד בכל מהלך הבריאה, שיש להשכיל כיצד הם בנויים. יש את הגילוי ששפע נמשך מאיתו, הוא חכם ואנו מקבלים את החכמה, וכן בחסידות, ועל ידי כן אנו מכירים אותו, כי החכמה שיש לנו

דע את תורתך - חיבור לתורה

פרק יג' - שכינה בעסק התורה

כל אדם שמעט לומד, הוא יודע שבכל עסק התורה לעולם יש את שני החלקים האלה.

בעומק, החלק בתורה שהוא לא הבין - זה הצטרפות למדרגת תורה קדמה לעולם. והחלק שהוא מבין, זה החלק שבערכו התורה התגלה בעולם, של תורה בתוך העולם.

החלק בתורה שהוא לא מבין - זה לא רק "אני לא מבין", אלא כי התורה ביסודה יש בה את המדרגה של קדמה לעולם, וא"כ החלק בתורה שהוא לא מבין הוא החלק שלו להצטרף למה שקדמה לעולם. התורה היא סתים וגליא, יש בה חלק שהצטרף לעולם ויש בה חלק שאינו מצטרף לעולם, ולכן בהתגלות של הדבר, צריך שיהא שבכל עסק התורה, מונח שני דברים.

יכול להיות שראובן מבין איזה דבר בתורה ושמעון לא מבין. לכל אחד יש את הנקודה שהוא לא מבין, השאלה היא רק באיזה נקודה נתלבש. הצד השווה לכל העוסק בתורה הוא, שלכל אחד יש נקודה שהוא לא הבין, ובזה הוא שווה עם כולם - שהתורה יש בה חלק שמצרף את האדם למעבר הבריאה - ולכן הדעת לא חלה שם.² זה בבחינת "שאל נא לאביך ויגיד", יש גבול שעד שם הוא יכול לשאול, אבל אם הוא שואל מעבר לכך, הוא כמו אדם ששואל 'מה בפנים', שעל זה אמרו חז"ל, 'ראוי לו שלא בא עולם'. בכל לימוד מונח כזה גילוי.

שני אופנים של עסק התורה - בסתר ובגלוי

בלשון עמוקה, התורה נקראת 'אורייתא סתים וגליא'. התורה מחד היא סתומה ומאידך התורה היא גלויה.

איפה השורש לזה? התורה שקדמה לעולם היא סתומה, והתורה שמכוחה נברא העולם³ - היא גלויה. כל הבריאה כולה בראה 'בגין דאשתמודעון ליה' - כלומר, לגילוי. זה הכח הגלוי בהתורה.

הצירוף לתורה במדרגת הר סיני היא צירוף למדרגה נעלמת ונסתרת, והצירוף לתורה במדרגת הר המוריה היא צירוף למקום הגלוי. יש אופן של עסק התורה בסתר, "חמוקי ירכיך" דורשים על זה חז"ל, 'מה ירך בסתר, אף דברי תורה בסתר'. זה צירוף למקום הנסתר, זה צירוף לגילוי שכינה במתן תורה של מדרגת הר סיני. ולהיפך מזה יש אבחנה של "חכמה בחוץ תרונה", זה צירוף למקום הגלוי, וזה צירוף לגילוי השכינה במדרגת הר המוריה.

בכל עסק התורה, יש חלק בתורה שהאדם משיג ויש חלק שהאדם לא משיג. החלק שהאדם לא משיג - כשזה מתגלה במקום התחתון, זה נקרא קושיא. וכשזה מתגלה בחלק העליון זה לא מחמת קושיא, אלא זה מחמת קוצר המשיג. בכל פעם שהאדם עוסק בתורה, יש שני חלקים, יש את החלק שהוא משיג ויש את החלק שהוא לא משיג. לעולם איך לך עסק התורה שאינו מורכב משני חלקים אלו.

¹ [וזהו ה' אורייתא' של 'אסתכל באורייתא וברא עלמא']

² ככל שהאדם נעשה יותר בר השגה, הוא מבין שהוא לא יכול להבין כל דבר. כי תכלית הידיעה שלא נדע, אז הוא מצורף למה שקדמה לעולם. אבל כשהאדם נמצא במדרגת נפילה, הוא לא בא לידי הכרה זו מפני שיש לו השגה בזה, אלא כי הוא פשוט לא מבין, הוא נמצא למטה ולכן הוא לא מבין. כל הידיעה הפרטית של האדם צריכה להביא את האדם למקום הזה של קודם שנברא העולם. צריך לגלות אי-ידיעה בתוך הידיעה, בכל ידיעה צריך לגלות אי-ידיעה - שמה אני מבין, ויש נקודה שאני לא מבין.

רק בתורה שבכתב אפשר לידע את הכל, וגם בתוך הידיעה הזו צריך לידע שהוא לא מבין מה שהוא ידע. ובתורה שבעל פה, אי אפשר לדעת את הכל - שמה פשוט יותר לגלות את ההכרה באי-ידיעה. זה לא דבר להגיד בפה "אני לא מבין", אלא צריך לראות ולהכיר מתוך הדבר שהוא לומד שאני לא מבין את הדברים. אם האדם באמת מכיר מה שהוא לומד, הוא רואה שהוא לא מבין את הדברים שהוא לומד. ואם הוא חושב שהוא מכיר ומבין מה שהוא לומד, זה הראיה הברורה שהוא באמת לא מכיר או מבין.

ואיך אדם יכול להכיר שהוא באמת אינו מבין כל דבר שאני לומד על אף שנראה לו שהוא משיג? כהגדרה כללית, זה מחמת שכל דבר שאני משיג, אני משיג אותה רק מתוך התנגדויות, ואני לא משיגו מתוך העצמיות של הדבר.

אפילו משהרבינו לא הבין כל דבר. חמישים שערי בינה ניתנו למשה חוץ מאחת, היה ידיעה אחת שחסר לו משה. וזה העומק שנשמת משה באה חמישים פעמים לעולם, כי בכל פעם הוא בא לחזור ולגלות את אותו ידיעה שהוא לא יודע.

ויש נידון מה נקרא אי-ידיעה. אם אי-ידיעה הוא דבר שניתן לידיעה רק שאני לא יודע אותו, או שהיא דבר שלעולם אינו ניתן להשיגה, ענין שלא שייך לדעת כלל. ודאי שיש איזון בין כמה להתחבר לקודם שנברא העולם וכמה להתחבר ללאחר שנברא העולם, והאיזון הזה משתנה מנפש לנפש. אבל ככל שהאדם נעשה יותר בר דעת, הוא מצורף למדרגת קודם שנברא העולם יותר ממה שהוא מצורף למדרגת אחר שנברא העולם. ולכן מדרגת החוסר הידיעה שלו היא גדולה יותר ממדרגת חוסר הידיעה של מי שמצורף למדרגת אחר שנברא העולם.

שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה

סימן יא' - סעיף ז': חוטים שאולים הלואה
היא דלא הדרי בעייניהו וכדידיה דמי.

בירור הלכה - סעיף ז'

וכתב המג"א (ס"ק יא) וז"ל, משמע דאם שאלו לו ציצית שיחזירנו לו בעין, אין מברכין עליהם, דלא הוי משלהם. וצ"ע דבסימן י"ב סעיף ג' פסק כהרא"ש (חולין, פ"ח, סימן כו) דשאל טלית עם ציצית מברך עליהם, וי"ל דשאני התם דעל מנת כן השאילן לו שיברך, משא"כ הכא, אם השאילן לו שיחזירן לו בעין, לא הוה ליה להניחן בבגדו. וצ"ע דלמאי השאילן לו אלא להניחן בבגד, א"כ הוי מתנה על מנת להחזיר, ועיין מה שכתבתי שם ס"ק ח', וי"ל דהיה סבור שיעשה בו מלאכה אחרת, להכי נקט חוטים, אבל ציצית מתוקנת אין הכי נמי דשרי, עכ"ל המג"א. וקצת צ"ב שסבור שיעשה בו מלאכה אחרת, שהרי מיירי בציצית שנעשו לשמה, וא"כ עומדים לנותנם בטלית לשם מצות ציצית, ואין דרך להשתמש עמהם קודם לכן לדבר אחר. ובפרט לפי מש"כ בתשובת גאוני קדמאי (סימן קנח) שאסור לעשות ציצית מצמר שנעשתה בו מלאכה, ואף שלא מחמירין כן למעשה לאסור, מ"מ רחוק יותר לומר שזו כוונת בעל החוטים שיעשה בו מלאכה אחרת.

וכתב בערוך השולחן (בסעיף כ"ה) וז"ל, אם התנה בפירוש שיחזירם לו, מטילין בטליתו ואינו מברך עליהם, שאינן שלו, ואף שבסימן י"ד סעיף י' יתבאר דדעת הרא"ש דהשואל טלית מצויצית מברך עליו מיד, מ"מ י"ל דכאן אינו מברך, דהתם אמדינן דעת המשאיל דאם לא כוון למתנה על מנת להחזיר שיהא יכול לברך עליו למאי השאילו, אבל הכא אמרינן שהשאילו להטילן בטליתו משום שאסור לילך בטלית בת ד' כנפות בלא ציצית, ולכן השאילן עד ששיג ציצית שלו (ויש לדון בקשר שאינו של קיימא לגבי דיני שבת אי מהני לציצית, ואכמ"ל), אבל לא כוון שיצא בו ידי חובת ציצית אלא להסיר האיסור, דבודאי אע"פ דבעינן ציצית שלו זהו לקיום המצוה, אבל האיסור הוסר ממנו, ולפ"ז נ"ל דאף בשאלה יכול להטילן בטליתו אף שדיבר בפירוש להחזירן לו, עכ"ל.

והנה כתב השו"ע לקמן (סימן יד, סעיף ג) וז"ל, השואל מחבירו טלית שאינה מצויצית פטור מלהטיל בה ציצית כל ל' יום, דכתיב (דברים, כב, יד) כסותך, ולא של אחרים, עכ"ל. וכתב המג"א (שם, ס"ק ה) וז"ל, ואם הטיל בה ציצית, כתבו התוס' (חולין, קי, ע"ב, ד"ה טלית) והרא"ש (שם, פ"ח, סימן כו) דהמברך לא הפסיד, כמו נשים שמברכות על מצות עשה שהזמן גרמא, עכ"ל. ועיין עוד בדבריו שם (ס"ק ח). וא"כ המג"א לשטיתו שיכול לברך מדין אינו מצוה ועושה. אולם כתב הרעק"א (שם, ס"ק יד) וז"ל, לענ"ד יש לדון ביה טובא, די"ל דמה דמדמי התוס' טלית שאולה לנשים היינו בשאל טלית והוא עשה בו ציצית משלו, דהציצית כשרים לגביה אלא דהטלית פטור לגביה, בזה דמי לנשים, אבל הכא בשואל טלית מצויצית דגם הציצית שאולים ופסולים לו, ואם היה הטלית הזה מחויב לגביה בציצית לא היה פוטר אותה בציצית אלו, עכ"ל.

והרי שלמג"א יכול לברך על ציציות אלו אף שהם שאולים, אולם אינו יכול לברך כי הוה שואל שלא מדעת גזלן, כי השאילו דייקא

לדבר אחר. ולרקע"א אינו יוצא כלל חיוב מצות ציצית, ולערך השולחן פוטר חיובו (לרעק"א אולם לא ס"ל כוותיה), אולם אינו מקיים המצוה, ודו"ק. ועיין להלן בדבריו סימן י"ד סעיף ח', שם"ל בנקודה זו כהמג"א.

הלכה פסוקה - סעיף ז'

חוטי ציצית שאולים, אין להטילם בטלית ולברך עליהם.

פירוש על דרך הסוד - סעיף ז'

צ' סוגי הלואה עיקריים מצינו צפרופים.

א. כתב צשער הכוונות (דרושי ויעזור, דרוש ב) וז"ל, ונדע כי צחינת לאה איננה פרטוף צפני עצמה, אמנם היא צחינת אחרים אשר נפלו מצימא עלאה, ולכן אין צה צחינת היסוד שצה להזדווג עם ישראל, ולכן רכיכה אימא עלאה לקשטה את צרתה כנוצר בהקדמת הזוהר דפרשת צראשית, וצפרט את לאה שהיא עצמותה עצה כנוצר, ואזיפת מאנין דילא לצרתה, ר"ל שהיא נותנת צחינת הלואה את היסוד שצה עם המ"ן אשר צו ללאה כדי שתוכל להזדווג עם ישראל, עכ"ל. ועיי"ש (סוף דרוש ז).

ב. עוד כתב שם (דרושי הלילה, דרוש ד) וז"ל, ונחזור לצאר ענין הלואה והשאלה זו מה עניינה. הנה נחצאר אלנינו צמקומות רבים, שצחחלת אלילות רחל, נוק' דז"א שהיא ספירת מלכות צבי"ס דאלילות, לא נאללה רק צחינת נקודה אחת בצלצד, והנוק' היא שרשה ומציאותה. ואח"כ ע"י כניסת המוחין צו"א, נמשכין אליה צדך תוספת ט' נקודות אחרות, ואז נגמרת ונעשית צת י"ס שלימות, ואז יכולה להזדווג עם ז"א. ונמצא כי שרש רחל ועיקרה אינה רק נקודה אחת בצלצד, וכל הט' נקודות אחרות הם צסוד תוספת ואינה משורשה ומציאותה. והנה עתה אחר חצות לילה לוקחת לאה לעצמה אלו הט' נקודות של התוספת, וע"י כן נגדלת כשיעור אורך ז"א צהייתה אחר צאחור, ונמצאת לאה נגדלת ורחל מתמעטת והולכת עד שצשאררת ציסוד נקודה אחת בצלצד, עכ"ל. וכתב שם עוד, וז"ל, אם עיקר הזווג צומן ההוא לרחל, אז אעפ"י שצחחין מתחצרות ונעשות פרטוף אחד, עכ"ז אז לאה נותנת צדך הלואה והשאלה את הגוף ואת הכלים שלה לרחל, כדי שתתארך על ידם, ואז כל הפרטוף ההוא נקרא צשם רחל, ואם הזווג הוא צלאה, אז הוא להיפך, כי רחל נותנת ללאה צדך השאלה והלואה את הגוף והכלים שלה להגדילה, ואז הכל נקרא פרטוף לאה, עכ"ל. ועיין שמן ששון (שם, אות מ).

אולם עיקר מצות הלואה לענין שורשה מלכות, לית לה מגרמא כלום, רחל, וכמ"ש צשער הגלגולים (הקדמה יז) צפירוש צני אהרן (שם, אות יב) וז"ל, שצמות הלואה לענין, היא רמוזה צאימא תחאה, מלכות ה"א אחרונה שצשם הנקראת עני, עכ"ל.

והצן שיש מי שנותן הלואה משלו, כגון אימא הנותנת את יקודה ללאה. ויש מי שנותן הלואה ממה שקיצל, כרחל ששורשה נקודה בצלצד, ולכן נקראת עניא דלית לה מגרמה כלום, ואח"כ מקצלת ט"ס נוספת, וצחצות לילה נותנת תוספת זו הלואה ללאה. והצן, הלואה, אומיות לאה-הו. והוא מלשון לולאה, צחינת עצד לוח לאיש מלוח, שנקשרים זה צזה.

והצן שדוקא צנוק' נאמר לשון הלואה. וזהו צינית, נקצה, צסוד צין - זכר, צינית - נקצה.

שו"ת - עתיק

שאלה:

תשובה:

א. עתיק - לשון העתקה, מלכות של עולם עליון יורדת למטה, מים. מלמעלה למטה - זהו תענוג. וכן עולה מתתא לעילא, אש - זהו ביטול, ביטול ועליה לעולם עליון.

זהו חיבור לעולם עליון יותר. בסוד מים, נמשך לעליון ע"י המתקנות, כדוגמת מיתת נשיקה. ובסוד אש, זהו ע"י מסירות נפש.

ב. הבנת נכון מאוד! עיין מאמר הויה והשגה, בסוף ספר מכתב מאליהו, חלק א'. ולכך לשיטתו הוא מעמיד את משיח בן יוסף בראש, כי התגלות התענוג ביסוד. ובספרי הרב אבולעפיה, מגדיר את היסוד כתענוג.

ג. עתיק עולם שיש בו י' ספירות. רדל"א נקרא רק רישא דעתיק ג"ר שבו. אפילו באור א"ס, יש ע"ס הגנוזות וכמוסות במאצילן. וכבר כתב הרמח"ל שהיא כלי אחד שיש בו "שנתות", סוגי חלוקה, אולם הם אחד.

ובעומק זו הויה אחת המתראה בכמה פנים, כי עתיק כולו פנים ואין בו אחר. והיינו שאותה הויה מתראה בכמה פנים.

ד. מופשט מכל הרכבה, וזה גופא מופשט מכל המושגים שלנו, כי כל מושגינו הרכבה.

א) האם אפשר להרב לבאר בקיצור מהו מדרגת "עתיק" בעבודת ה' וכיצד מגיעים לתפיסה זו? והאם מגיעים לכך ע"י התבוננות ברחמים הפשוטים של האור א"ס שיש להרבש"ע עלינו?

ב) הג"ר י"מ מורגנשטערן שליט"א מבאר תמיד "עתיק" כתענוג באלוקות, ונראה שהוא תופס שהדרגה הגבוה ביותר הוא תענוג בהוי', אמנם לפי מה ששמעתי מהרב שליט"א יש דרגה יותר מזה והיינו הוי' עצמה בלי תענוג באלקות רק הכרת ההויה של הקב"ה כמו שהוא, בלי יחס להתענוג שיש מזה. האם הבנתי נכון?

ג) מהו הלשונות של דעת דעתיק, גבורה דעתיק, וכו' והא עתיק הוא הרדל"א שהוא עולם הא"ס קודם הצמצום וא"כ אין בו חילוקי מדרגות וא"כ איך מחלק עתיק לדרגות שונות אם עתיק הוא עולם של אחד? וכן יש לשאול שאלה זו על נרנח"י שבתוך היחידה, וכן יש לשאול שאלה זו על הספירות שונות שבתוך הכתר, דאיך שייך חילוקי מדרגות בתוך יחידה-כתר שהוא עולם אחדותי, עולם של אחד שאינו ניתן להתחלקות?

ד) מהו הכוונה של אור "פשוט", האם "פשוט" היינו שהוא מופשט מכל הרכבה, או מופשט מכל המושגים שלנו, או פשוט מלשון תמימות?

03.578.2270

books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים

רכישת ספרי הרב: ספרי

אברמוביץ

משלוח ברחבי העולם

U.S.A.

SHIRAH DISTRIBUTORS

Tel. 718-871-8652

4116 16th Avenue
Brooklyn, NY 11204
sales@shirahdist.com

עץ היים

עם ביאור בלבבי משכן אבנה

הנה התבאר לעיל שנעשה נסירה בין ז"א לנוק', והיינו שנסרו ב' הנוק' ממנו שהם רחל ולא, והתבאר לעיל ששורש הנסירה הוא בעתיק שהוא אב"א ואמנם אצלו הם ב' צדדים של פנים, אך מ"מ שם התחדש בחינת אב"א שבזה הושרש שורש הנסירה שתהיה בזו"ן לתתא. ועוד התבאר שעתיק הוא שורש לנסירה מצד כח העתקה שבו, כלומר בכוחו להעתיק את הדבר ממקום למקום, והוא מתגלה כאשר ירדו פ"ת דנו"ה דיליה לעולם הבריאה בסוד דדי בהמה, והכא נמי הוא גורם לנסירה בין זו"ן, כי הוא מעתיק את זו"ן מבחינת האחור להיות בבחינת פנים בפנים.

והתבאר גם שבפרטות הכח המבדיל בין הז"א לנוק' הוא כח 'הדעת', בסוד דעת דהבדלה, שמבדילה בין הדוכ' לנוק', והיינו כי הדעת יש בו חו"ג, והנסירה נעשה מכח החסדים שדוחים את הגבורות.

הנה יש ב' צורות יסודיות בבריאה, והם 'צורת אדם' ו'צורת האותיות'. השורש של 'שנים' בבריאה מתגלה בעתיק, שיש בו הבחנה של דוכ' ונוק', ואולם אצלו הם מחוברים אהדדי, אך מ"מ הוא שורש לדוכ' ונוק' של כל הפרצופים, שהוא שורש של 'שנים', והבן.

והנה 'שורש' הנסירה המתגלה בעתיק הוא בז"ת דיליה דייקא, כי בג"ר דיליה לית דעת, לכן נקרא רדל"א, ובכל מקום שמוזכר דעת בעתיק היינו דעת תחתון, שהיא דעת דז"ת דיליה.

אולם בעתיק מתגלה גם שורש לאותיות, והיינו בג"ר דיליה, וכמבואר בספר יצירה שיש רל"א שערים והם פנים ואחור, והם צירופי האותיות, והיינו דהרל"א שערים מתגלים ברדל"א, ולכן יש צירופים שאין לנו השגה בהם כי באים ממקום של 'רישא דלא אתידע', דלא אתידע, אולם יש גם חלק מהצירופים שהם ברי השגה והיינו משום שההארה מתפשט בסוד הדעת לתתא, אך החלק הבלתי מושג הוא שייך לעילא, ללמעלה ממקום הדעת ואינו מתפשט לתתא.

מעתה מה שנתבאר השתא שבעתיק אין שורש לנסירה

ואח"כ נכנסין בז"א ג"ר דגדלות: והיינו חב"ד דנה"י דתבונה שנכנסים בתפילת העמידה, כי בעיבור נכנסו נה"י דנה"י דתבונה, ובק"ש נכנסו ו"ק דגדלות שהם חג"ת ונה"י דתבונה.

וגם מקיפי דאמא לבד כפי הנזכר במ"א: עיין בבלח"י וכן בש"ש דלא בא לאפוקי נה"י דאבא, כי נה"י דאבא נכנסים יחד עם ג"ר נה"י דאימא, אלא בא לאפוקי הל"מ דנה"י דאבא שהם מקיפי אבא שלא נכנסים אלא בברכת כהנים.

ועדיין לא נכנסו רק הפנימית: וכמו שכתב הש"ש דהיינו פנימיות דחצוניות.

ואז נתקנים ונעשים בבחי' פרצוף מהחזה שלו ולמטה, וזה בחול שלא היתה גם בהיותה באחור רק מן החזה. אך בר"ה בהיותה באחור עלתה עד הכתר גם עתה הגדיל פרצופה גם עד הכתר: כ"ז מבואר בשער הכוונות ולא נאריך כאן אלא מעט רק כדי לבאר עומק פשוטן של הדברים בכללות, בלי להיכנס לפרטות הכוונות שיבוארו אי"ה במקומן.

ועיין במקומו איך היא ברחל ובלאה אך רחל היא מהחזה ולמטה לבד: סוגיא זו עיקרה תתבאר לקמן בשער הנוק' ובפרט בשער רחל ולא, ונבאר כאן רק פתיחה של הדברים.

הנה עיקר מקומה של רחל הוא מהחזה דז"א ולמטה, ומאידך הרי היא גודלת עד הכתר, וצ"ב איך היא גדלה במקומה של לאה, דהרי לא יכולות להיות שתיהן בבת אחת. ואמנם בהגדרה כוללת כאשר רחל עולה אז היא תופסת את מקום לאה, וכאשר לאה יורדת היא תופסת את מקום רחל, אולם בהגדרה עמוקה יותר, פעמים רחל ולאה נקראים ב' פרצופים נפרדים, ופעמים נקראים פרצוף אחד. דוגמה לדבר הוא אבא ויש"ס, שפעמים הם ב' פרצופים, ופעמים הם פרצוף אחד שהוא אבא, וכן אימא ותבונה, פעמים הם ב' פרצופים, ופעמים הם פרצוף אחד שהוא אימא. אולם ברחל ולאה יש נקודה נוספת שרחל תופסת מקום לאה כשהיא עולה, ולאה תופסת מקום רחל כשהיא יורדת, ונבאר.

והיינו כי הנסירה אינה רק בגופא ממה שהיתה מחוברת עמו מהחזה ולמטה אלא הנסירה שורשה במוחין, היינו שהמוחין דנוק' נכנסים בתוכה ומוחין דז"א הם בסוד או"מ על רישא, כלומר מציאות הסתלקות המוחין היא הגדרת 'נסירה', והיינו נסירה באורות מסוד שורש אור א"ס שהסתלק להיות אור הסובב ו'ננסר' להיות מקיף בערך לאור הרשימו שנשאר בחלל. ונסירת המוחין הם שורש לנסירה דגופא.

וצ"ע מאד במ"א: עיין בבלח"י שביאר דכוונתו במ"א הוא מה שהתבאר בדרוש העמידה שלצורך זיווג זה לא צריך העלאה מ"ן, כי המוחין כבר נמצאים בסוד או"מ על רישא דז"א, ולא היה חסר רק כניסתם בז"א.

וצריך להבין דמוכרח שיש עומק במהלך שנצרך העלאת מ"ן לצורך הזיווג, ויש גם עומק במהלך שלא נצרך העלאת מ"ן לצורך הזיווג. והיינו כי או"א הם תרין ריעין דלא מתפרשין מהדדי, אולם כמבואר בספד"צ דאו"א בתחילה היו אב"א ולא הוו משגיחין אפין באפין, אולם אח"כ ננסרו ונעשו פב"פ תדיר, לעומת כך בזו"ן אע"פ שננסרים ומתחברים פב"פ מ"מ הם חוזרים להיות אב"א וחוזר חלילה.

נמצא שבאו"א מתגלה בהם ב' התפיסות, מחד תפיסת אב"א, שזו תפיסה של נסירה, ומאידך תפיסת פב"פ שמחברים תדיר. והנה התבאר ששורש הנסירה היא בעתיק מצד שהוא אב"א, אולם הרי אינו שורש הארה ישירה מעתיק לזו"ן, אלא עתיק מאיר קודם באו"א ומשם הם מאירים לזו"ן. נמצא שמה שהמוחין דז"א עומדים בסוד או"מ והמוחין דנוק' הם בתוכה הוא מושרש במוחין הכללים שהם או"א מדין מה שהיו בתחילה אב"א, ומאידך מה שהפכו להיות פב"פ תדיר הוא שורש לזו"ן שיחזרו להיות פב"פ ג"כ, אולם אינו

מעתיק לפ"ז נבין את עומק סוגיית לאה ורחל, הנה לאה ורחל הם ר"ת ר"ל, נמצא שרל"א הם ר"ת רחל-לאה-אחד, כלומר המקום שמתגלה לתתא מציאות 'ההחלפה' של 'האותיות' הוא ברחל ולא, והיינו כשלאה תופסת מקומה של רחל וכן רחל תופסת מקומה של לאה, וכלשון ספר יצירה "שקלן והמירן א' עם כולן וכולן עם א', ב' עם כולן וכולן עם ב', חוזרות חלילה", הכא נמי הוא מציאות 'החלפת' מקום לאה ורחל, והוא סוד שהחליף לבן את רחל בלאה. והיינו שמתגלה בעתיק שורש הב' נוק' שהם לאה ורחל, והיינו בערך מה שעתיק הוא נוק' וא"א הוא הדוכ'.

בתדירות כבאו"א.

נמצא לפ"ז שמחד מתגלה מהלך שאין צורך להעלאת מ"ן לצורך זיווג או"א כדי שיחזרו מוחין דז"א ודנוק' להיות יחד פב"פ בסוד או"מ על רישא דז"א כי עצם כך שאו"א חזרו להיות פב"פ תדיר הוא גורם שממילא זו"ן יחזרו ג"כ

אלא מהז"ת דילה היינו ביחס שהוא שורש לפרצופים, ואזי בג"ר דיליה לא שייך שורש לנסירה, והיינו מדין שהדוכ' ונוק' דיליה מחברים אב"א בסוד אחדות גמורה. אולם מצד שהג"ר דיליה הוא שורש לצורת האותיות ע"כ שיש בג"ר שורש לנסירה, מדין הרל"א שערים, נסירה באותיות, שע"ז נעשים צירופי האותיות, שהם סוד שנים נבדלים ואזי נעשה צירוף, כי כל ענין צירופי אותיות היינו צירוף של כל אות לאות אחרת בבחינת 'העתיקה', שהיא 'נסירה' ממקום למקום, שם מושרש נסירת האותיות שבאים משורש עתיק, ובזה מתגלה בג"ר דעתיק שורש לנסירה לתתא, אולם הוא רק מצד האותיות ולא מצד הפרצופים כמבואר.

והיינו כי מתגלה באותיות בין בחינת אב"א ובין בחינת פנים בפנים, דוג' לאב"א הוא בג' וד' שהד' מפנה פניה מן הג', והוא בסוד 'גומל דלים', בסוד צדקה 'שנותנה ואינו יודע למי נותנה', 'מקבלה ואינו יודע ממי מקבל', והוא אב"א דתיקון ששורשו בעתיק שאין שם נסירה אלא רק שורש לנסירה לתתא. וכאשר יש עליה למדרגה עליונה יותר שהוא בחינת פנים בפנים הוא סוד 'הנותן מתנה לחברו חייב להודיעו', והבן.

מעתיק לפ"ז נבין את עומק סוגיית לאה ורחל, הנה לאה ורחל הם ר"ת ר"ל, נמצא שרל"א הם ר"ת רחל-לאה-אחד, כלומר המקום שמתגלה לתתא מציאות 'ההחלפה' של 'האותיות' הוא ברחל ולא, והיינו כשלאה תופסת מקומה של רחל וכן רחל תופסת מקומה של לאה, וכלשון ספר יצירה "שקלן והמירן א' עם כולן וכולן עם א', ב' עם כולן וכולן עם ב', חוזרות חלילה", הכא נמי הוא מציאות 'החלפת' מקום לאה ורחל, והוא סוד שהחליף לבן את רחל בלאה. והיינו שמתגלה בעתיק שורש הב' נוק' שהם לאה ורחל, והיינו בערך מה שעתיק הוא נוק' וא"א הוא

הדוכ'. ואמנם הדברים עדיין סתומים ביחס ללאה ורחל אך זו הקדמה להבנת שורש הסוגיא שתבאר עוד לקמן אי"ה בסוגיות דרחל ולאה.

וגם כל זה הוא ע"י העלאת המ"ן לזיווג או"א: והיינו שנצרך זיווג או"א לחבר את המוחין דז"א ודנוק' בסוד אור מקיף,

^א ואע"פ שיש גם צירופי אותיות שוות כמו גג דד, אולם הם שונים מצד המילוי שלהם, כלומר לא שייך צירוף אותיות כשהם שוות.
^ב פ"א מ"ח.

יש בחינת שפע שמקבלים ישירות מהקב"ה, וזה וזה קיימים בכל מדרגה.

צריך שיסתלקו המוחין ממנו, וסילוק זה נקרא שינה והבן, זה כי קודם לכן היו אחוריים של שניהן כולם דינים ולהיותן דינים היו דבוקים יחד כי כולם כותל אחד להם: והיינו דמה שהיו אב"א הוא מדרגת דינים, וכדי שלא ינקו החיצונים היו דבוקים יחד בכותל אחד, והוא ההבחנה בין אב"א דעתיק לאב"א דזו"ן, כי בעתיק הם אב"א מצד אחדותן שהם בסוד 'אחד', ואין שם גילוי של דינים ח"ו, כי עתיק הוא למעלה מן הדינים בסוד מש"כ בזוהר 'לית שמאלא בהאי עתיקא', לעומת כך בזו"ן הם אב"א ע"מ שלא ינקו החיצונים, ולכן יש בזו"ן גילוי של דינים, כי אב"א הם בסוד הקטנות בסוד מוחין דאלה"ם ולא מוחין דהו"ת.

ולכן הפיל עליו דורמיטא ונסתלקו ממנו המוחין כנ"ל הנקרא שינה: וכפי שהתבאר בסילוק המוחין היינו שנעשו או"מ ע"ג רישא, שהוא סוד הנסירה שבמוחין, שנעשה חילוק בין או"מ מוחין דז"א לאו"פ מוחין דנוק'.

ואז נשמתו שהם המוחין שנסתלקו ממנו היו מושכין לו חסד וחיות אל ההוא קיסטא דחיותא שנשאר בתוכו בגוף בעת השינה מן חסד דבינה והיה מתפשט בו בתוכו: יש להבין את עומק המהלך המתגלה כאן ע"י המשכת חסד מהמוחין שנסתלקו, שמחמת כן נמצא כי עומק מהות

הנסירה היא אינה הפרדה מוחלטת, כלומר אע"פ שבנסירה נעשו המוחין דיליה מקיפין ושל נוק' פנימיים, ובהשקפה ראשונה נראה שהוא הפרדה מוחלטת בין מוחין מקיפים למוחין פנימיים, בעומק גם בזמן השינה יש המשכה מהאור מקיף שהם המוחין המקיפים לתוך המוחין הפנימיים דז"א, נמצא שהמשכה זו מגלה שאין נסירה גמורה, ודו"ק.

והיינו שלעולם אין פירוד מוחלט בבריאה, ואפילו מה שנאמר 'כי אם עונותיכם היו מבדילים בניכם לבין אלוקיכם'^ג בעומק היא אינה הבדלה מוחלטת, כי לעולם יש חיבור של המשכה מלמעלה של קיסטא דחיותא.

להיות פב"פ בלא צורך להעלאת מ"ן, ומאיך יש מהלך שיש צורך להעלאת מ"ן לצורך זיווג או"א, והוא מצד שורש תחילת או"א שהיו אב"א, שזו תפיסה של נסירה ולכן יש צורך להעלאת מ"ן, כדי שיחזרו להיות פב"פ. ואח"כ נעשית הנסירה כנ"ל: עיין בבלח"י שיש חילוק בין הנסירה של ימי החול לבין הנסירה דר"ה שנעשית ע"י הדורמיטא בסוד 'ויפל ה' אלה"ם תרדמה על האדם', והיא הנסירה דמיירי הכא כמבואר בדברי הרב להלן, והנסירה היא כדי להחזירם לפב"פ.

והנה אחר שנגלה (נ"א שנתגדלה) אב"א מן החזה שלו ולמטה והיתה אז מקבלת הארותיה ע"י מחיצותיו: מחיצותיו הם הנה"י דז"א, דהיינו שג"פ דנצח דיליה הם חח"ן שלה, וג"פ דהוד דיליה הם בג"ה שלה, וקו האמצעי שלה מקבל ה"ג מהנקב החזה שלו מאחור. ובדקות הוא א' הטעמים שהנקבה נקראת כך שהוא מלשון 'נקב', כי כל שפעה היא מקבלת דרך נקב, והיינו כשהם אב"א.

וטפילה אליו: דכשהיא אב"א היא מקבלת את כל שפעה ממנו.

וגרועה ממנו: יש בזה כמה הבחנות, ובכללות היינו כי קומתה היא רק עד החזה שלו.

וכדי שתתקן יותר לגמרי שלא על ידו: והיינו כי אמנם כשהיא אב"א היא מקבלת כל שפעה ממנו אך כדי שתתקן יותר נעשה הנסירה ואזי היא מקבלת את שפעה ישירות מאימא.

והוא יסוד גדול שבכל עולם ועולם יש את החלק שהתחתון מקבל את שפעו מאותו עולם ויש את החלק שהתחתון מקבל ישירות מהעולם העליון. והוא סוד גדול בערך כל אדם ואדם בעולם הזה ביחס שלו לעולם העליון, שיש בחינה שהוא מקבל את שפעו דרך 'הצדיק', ויש בחינה שהוא מקבל את שפעו ישירות מהקב"ה, ובזה תלוי האם פנייתו צריכה להיות ישירות להקב"ה או שפנייתו תהיה ע"י ממוצע שהוא הצדיק, והפניה הישירה להקב"ה הוא משורש הנוק' שמקבלת שפעה ישירות מאימא עילאה. והוא עומק מה שמבואר במהר"ל בענין נוסח הסליחה של מכניסי רחמים, שהיא לכאורה פנייה למלאכים ולא ישירות להקב"ה, והיינו כי למעלה מכך

^ג והיינו דכיון שהשורש הוא זווג תדיר ממילא לא צריך גם זווג נוסף כפשוטו, אלא עצם היותם זווג תדיר מאיר לזווג את זו"ן, והבן. ^ד ישיעה נט.

ואז אלו המוחין הנקרא נשמת ז"א היו בבחי' מ"ן אל בינה ונזדווגו או"א ותיקנו את המלכות שלא ע"י ז"א: ואמנם על דרך כלל זיווג או"א נעשה העלאת מ"ן מזו"ן, אך הוא מחמת שצריך לתת מוחין לזו"ן אבל כאן שהוא רק לצורך המוחין דנוק' העלאת המ"ן נעשה ע"י הז"א לבד. ומתחדד בזה מה שנתבאר כי המ"ן עולים מכח הז"א שיסודו הוא חסד, כלומר החסד דייקא מעלה את המ"ן כדי להחזיר את זו"ן פב"פ.

והענין (נ"א והנה הגם) כי כבר נתקנה לאה אב"א טרם רחל כי תחלה יוצאין הארת לאה ואח"כ הארת רחל: והוא כפי שהתבאר לעיל עומק הנסירה במוחין ובגופא, והיינו כי לאה מקומה עד חזה דז"א שעד שם מתלבש יסוד דתבונה, והם בחינת המוחין, ומשם ולמטה הוא מקום רחל והוא נסירת גופא,

ועדיין (נ"א אך עדיין) שתיהן נפרדות עם שמקבלות שתיהן הארתן ע"י ז"א ואח"כ בנסירה מתחברות שתיהן יחד פרצוף אחד ע"י שנכנסו נה"י דאמא בתוכם ונמצאת גם רחל עצמה עולה אב"א עד כתר דז"א ע"י התחברות עם לאה ואפשר שיתלבש רחל בלאה וצ"ע: כפי שאמרנו לעיל סוגיית לאה ורחל היא סוגיא עמוקה ומורכבת ותתבאר במקומה, ברם מה שמתבאר כאן בעומק שכאשר מתחברות יחד הן נעשות פרצוף אחד, אך גם כאשר הם ננסרות זו מזו אינה נפרדות לגמרי, והיינו כי עקביים דלאה נכנסים בראש רחל, ונמצא שהמוחין דרחל הם בחינת עקביים דלאה שהיא כולה מוחין. ועוד לפי זה נמצא שגם נסירה דגופא היא משורש נסירת המוחין, שהוא נסירת לאה שהיא בחינת ג"ר, מוחין, וגם העקביים שלה נכנסים במקום רחל, נמצא ששורש הנסירה במוחין ומתפשטת במקום גופא.

ודע כי אותן ה'ב' מוחין בינה וגבורה דז"א שנסתלקו בנה"י דבינה הם שנכנסו ברישא דנוקבא ממש כי החכמה והחסדים נשארו בסוד מקיף לז"א ואלו הם הגבורות אשר לקחה הנוקבא בעת הנסירה ע"י אמא לחודה כנזכר במ"א וע"ש היטב: הוא מה שהתבאר לעיל שהוא שורש הנסירה של המוחין, שהמוחין דז"א נעשו מקיפים על רישא בסוד אור מקיף, והמוחין דנוק' נכנסו לתוכה בסוד אור פנימי.

וכפי שהתבאר לעיל שהשורש העליון לנסירה של המוחין דז"א בין או"מ לאו"פ, הוא באור א"ס שנסתלק לצדדים ונעשה 'מקיף', לבין אור הרשימו שנשאר בחלל בסוד אור פנימי, הכא נמי הוא השורש העליון של המשכת 'חסד' אל הקיסתא דחיותא דגם בצמצום הראשון האור הסובב היה ממשיך אור לתוך הבריאה^ה, ואם ח"ו לא הייתה המשכה אז היה פירוד גמור ח"ו, נמצא שבשורש השורשים אין פירוד גמור, והבן.

ואז הדינין ואחוריים היו מסתלקין ונאחזין באחור דנוקבא ונפרדין זה מזה וזהו אתי חסד ופריש לון, וז"ס ובאתרהא שקיע רחמי וחסד: מתגלה שסילוק הדינין והאחוריים נעשה ע"י ה'חסד' דבינה, שהם מעין החסדים שדוחים את הגבורות לתתא בז"א.

לפי מה שנתבאר שהשורש של עצם הנסירה הוא מכח עתיק בסוד 'העתקה', והשורש של ההבדלה הוא ב'דעת' דעתיק, ואינו בג"ר דעתיק כי הוא רדל"א ואין שם דעת, אלא דעת דז"ת דעתיק, והוא שורש דעת דהבדלה, וזה נעשה ע"י הבדלה בין החסדים לגבורות שע"י ש'החסדים' דוחים את הגבורות נעשה מציאות ההבדלה, ואע"פ שמציאות הנסירה היא בחינת דינים, בבחינת 'יקוב הדין את ההר', שהדין הוא זה ש'חותך', בעומק זה נעשה ע"י החסד, חסד דבינה, שדוחים החסדים את מציאות הדינים. ושורשו בדעת שיש בו חסדים וגבורות, ובדעת המבדלת נעשה הבדלה בין החסדים לגבורות.

נחדד, מציאות ההבדלה נעשה מכח דעת המבדלת שהיא בחינת הדין, אמנם הוא נעשה מכח החסד שהוא בחינת דעת המחברת, נמצא שהנסירה נעשה ע"י דעת המבדלת מכח דעת המחברת, ולכן גם כשהדעת המבדלת מבדילה היא אינה מבדילה מכח דינים אלא מכח חסדים, אולם סוף כל סוף היא דעת המבדלת בבחינת דינים לכן נעשה נסירה בפועל. והוא עומק סוד איסור אחותו שע"ז נאמר 'חסד הוא', כלומר מכח החסד נעשה איסור דהיינו שהם אינם יכולים להתחבר.

נמצא שמתחדש כאן ב' נקודות בדברי הרב, א' שאין נסירה גמורה כי יש חסד שמאיר לקסטא דחיותא, ועוד שה'חסד' הוא השורש של כח הנסירה. והטעם הוא כי כל הנסירה בעומק היא נעשית כדי לחברם פב"פ, והוא כי דעת המבדלת באה מכח דעת המחברת כדי לחברם, והוא סוד ירידה לצורך עליה, כלומר כיון שכל הירידה היא לצורך עליה אז הירידה ג"כ נעשה מכח העליה שהוא כח המחבר. והוא מש"כ 'זהו סוד ובאתרהא שקיע רחמי וחסד', כי אע"פ שהדינים נדחו באחוריים דנוק' שהוא מקום הדינים מ"מ שקיע רחמי כי ירדו מכח החסד, והבן.

^ה וזאת זולת המשכת הקו לתוך החלל.